

2016

Jaarverslag

van het Commissariaat voor Europa
en de Internationale Organisaties

“Brussel verstaat als geen andere stad de kunst
van een eenvoudig en warm onthaal dankzij
die sfeer die enkel Brusselaars kunnen creëren.”

JACQUES DELORS,
voormalig Voorzitter van de Europese Commissie

Voorwoord

Brussel is de institutionele hoofdstad van Europa en de zetel van een aantal internationale organisaties. Delegaties uit heel de wereld zakken dagelijks voor high level vergaderingen naar Brussel af.

Het is een reden van trots dat de internationale gemeenschap het gastheerschap van de Europese instellingen en tal van internationale organisaties aan onze hoofdstad heeft toevertrouwd.

Hun aanwezigheid is van groot belang om politieke, inhoudelijke en economische redenen. De belangrijke internationale migratie die ermee gepaard gaat is in alle opzichten een verrijking voor het gewest.

Tegelijkertijd brengt deze positie ook belangrijke verplichtingen met zich mee.

Na twee jaar werking blijft de leidraad van het Commissariaat voor Europa en de Internationale Organisaties (CEIO) dan ook onverkort te ijveren voor een vestigingsklimaat dat zich goed kan meten met de internationale concurrentie en dat wordt gezien als slagvaardig en oplossingsgericht.

Dit jaarverslag geeft een gedegen beschrijving en analyse van het sinds 1 januari 2015 gevoerde beleid, staat stil bij de verwezenlijkingen in 2016 en zet de perspectieven voor 2017 op een rijtje.

Ik meen te mogen zeggen dat het gewestelijk zetelbeleid op de goede weg zit, maar dat nog een heel eind dient afgelegd te worden en inspanningen geleverd om onze administraties en diensten op gewestelijk en gemeentelijk niveau die er een rol in spelen, te verbeteren.

De kloof tussen de Europese Wijk en de rest van het gewest blijft groot, te groot, en er heerst nog teveel wantrouwen tegenover deze Europese overheidsdiensten op ons grondgebied, die van hun kant, veel meer dan vroeger open staan voor dialoog en overleg met hun gastregio.

Daarom kan ik hier niet voorbijgaan aan de moeilijke relatie tussen een aantal gemeenten, het Gewest en de Federale Staat. De institutionele complexiteit, die onder meer blijkt uit een ontstellend territoriaal kluwen, blijft een hinderpaal bij het efficiënt oplossen van de dossiers die ons worden voorgelegd.

Het CEIO tracht een verzoenende rol te spelen tussen de verschillende gesprekspartners in deze strategische wijk voor ons Gewest, de gemeenten en zijn inwoners. Maar toch dringt een grondige denkoefening zich op over een goede coördinatie van de verschillende Belgische overheden, en meer in het bijzonder van de Brusselse instellingen, als we het vertrouwen dat we bij onze internationale partners genieten duurzaam willen uitbouwen.

Via het Commissariaat voor Europa en de Internationale Organisaties heeft de Brusselse overheid geïnvesteerd in zijn relatie met de Europese instellingen. Samen met onze essentiële stakeholders, de gemeenten, gewestelijke organismen en ministeries zullen we op de ingeslagen weg verder werken en naar oplossingen blijven zoeken, ook in moeilijke dossiers.

Alain HUTCHINSON

Commissaris van de Brusselse Regering

Inhoud

Voorwoord	5
Het CEIO	9
1 Internationale aanwezigheid	10
2 Missie	12
3 Team	14
4 Bestuursorganen	16
5 Communicatie	17
6 Overzicht 2016	24
Een gewestelijk zetelbeleid	27
1 Een bevoorrechte gesprekspartner	28
2 Stadsontwikkeling en mobiliteit	30
3 Veiligheid	36
4 Regionale vertegenwoordigingen	38
5 Perspectieven voor 2017	40
Expat Welcome Desk	43
1 Methode	45
2 Statistieken	46
3 De grote dossiers	48
4 Vormingsdag voor gemeenten	54
5 Seminars	58
6 Informatiesessies	60
7 Perspectieven voor 2017	62
Studiebezoeken	65
1 Studiebezoek aan Genève	66
2 Studiebezoek aan Londen	72
Conclusie	77

Het CEIO

1 Internationale aanwezigheid in Brussel

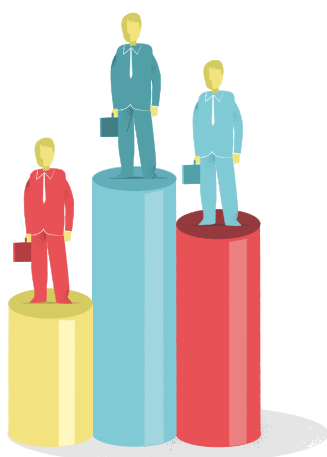
1.1 Enkele cijfers

Als Brussel de Hoofdstad van Europa wordt genoemd, is dat voornamelijk te danken aan de aanwezigheid van talrijke organisaties van de Europese Unie en een aantal andere internationale instellingen:

1.2 Internationale klassementen

De Hoofdstad van Europa bekleedt een strategische positie in de internationale klassementen:

1ste stad ter wereld qua aantal **diplomaten**

1ste Europese congresstad en **2de congresstad ter wereld**

2de Europese stad qua **talenkennis**

3de Europese stad qua **economisch potentieel**

1.3 Economie en werkgelegenheid

De aanwezigheid van al deze Europese instellingen en internationale organisaties is voor de Brusselse economie en werkgelegenheid uiteraard van levensbelang.

Deze aanwezigheid genereert **121 000 arbeidsplaatsen** (waarvan 81 000 rechtstreekse en 40 000 onrechtstreekse jobs). Dit betekent **16,7% van de Brusselse tewerkstelling**. Dat is een **toegevoegde waarde van 5 miljard euro** voor de Brusselse economie.

121 000 arbeidsplaatsen,

of **16,7%** van de Brusselse tewerkstelling,

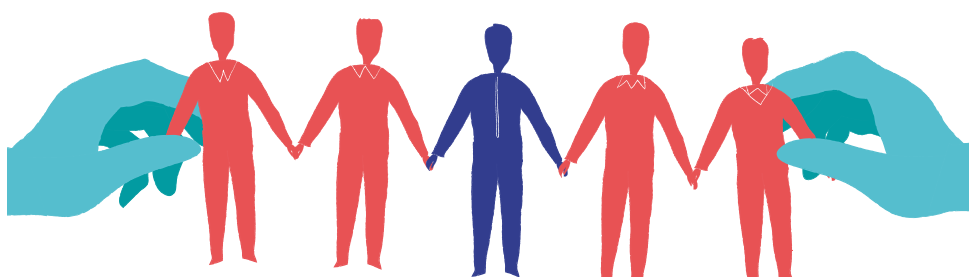
of **5 miljard €**

toegevoegde waarde voor de Brusselse economie.

1.4 Bevolking

De impact van de internationale functie van Brussel is meer dan ooit duidelijk vast te stellen in de samenstelling van haar bevolking: **1 Brusselaar op 3** heeft een **vreemde nationaliteit**, en meer dan **1 op 5** heeft een **EU-nationaliteit**.

De publicatie “Brussel-Europa, in cijfers¹” verstrekt nadere kern-cijfers over de internationale aanwezigheid in Brussel.

¹ <http://www.commissioner.brussels/i-am-an-expat/news/item/625-brussels-europe-in-figures>

2. Missie

Als zetel van zes Europese instellingen, veertien andere organisaties van de Europese Unie en tweeënvertig intergouvernementele organisaties draagt het Gewest een grote verantwoordelijkheid om de toenemende internationalisering in goede banen te leiden. De aanwezigheid van al deze instellingen heeft immers een grote impact op de Brusselse economie én samenleving. Eerder dan aan de zijlijn te blijven staan en een afwachtende houding aan te nemen heeft de Brusselse Regering haar verantwoordelijkheid dienaangaande erkend en eind 2014 het Commissariaat voor Europa en de Internationale Organisaties (CEIO) opgericht en een Commissaris van de Regering aangesteld. Hierdoor gaf zij aanzet voor de uitbouw van een formeel en coherent zetelbeleid, kaderend binnen de gewestelijke bevoegdheden, en ter ondersteuning van de profilering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest als internationaal georiënteerde regio. De opdracht van het CEIO bestaat er in een regionaal “zetelbeleid” uit te bouwen met als hoofddoel het onthaal van alle internationale organisaties op Brussels grondgebied, dit met respect voor de harmonieuze ontwikkeling van het Gewest en zijn inwoners.

Daartoe functioneert het CEIO als “go-between” tussen de Brusselse overheden en de vertegenwoordigers van de in Brussel gevestigde Europese en internationale instellingen. Concreet betekent dit dat het CEIO optreedt als “Single point of contact” voor alle aanvragen van de Europese en internationale instellingen met betrekking tot stedenbouw, veiligheid, mobiliteit en de inrichting van de publieke ruimte en de nodige coördinatie dienaangaande verzorgt. Anderzijds moet het CEIO geconsulteerd worden in verband met elk publiek project dat een impact zou kunnen hebben op de internationale organisaties en hun aanwezigheid in Brussel. Het CEIO verstrekt in dit kader advies en aanbevelingen aan de Brusselse Regering. Daarnaast biedt het CEIO, middels zijn Expat Welcome Desk (EWD), administratieve ondersteuning aan personen die zich in het kader van hun professionele activiteiten in en rond de Europese en internationale instellingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vestigen. Het CEIO zet eveneens de ondersteunende rol naar regionale vertegenwoordigingen toe van het Verbindingsbureau Brussel-Europa verder, onder meer wat betreft de jaarlijkse toekenning van het “regionaal attest” door de Minister van Externe Betrekkingen.

Het werkingsterrein van het Brusselse zetelbeleid strekt zich uit over tal van beleidsdomeinen, en blijft in hoofdzaak gericht op de Europese instellingen. De Commissaris beschikt over een politiek mandaat van de Brusselse Regering en kan tevens rekenen op de constructieve samenwerking met de gemeenten. Hij treedt, na de nodige coördinatie met, en mits het akkoord van de betrokken Brusselse overheden, op als hun vertegenwoordiger.

3 Team

Het dynamische en meertalige team (EN, FR, NL, DE, IT) van het CEIO vervult de rol van politieke en administratieve “go between” tussen de Brusselse overheden en de Europese instellingen die in Brussel gevestigd zijn. Onze activiteiten spitsen zich toe op twee grote werkgebieden:

Een uniek loket voor vragen van de Europese en internationale instellingen inzake stedenbouw, veiligheid, leefmilieu, mobiliteit en aanleg van openbare ruimten;

Een Expat Welcome Desk die gepersonaliseerde administratieve bijstand biedt aan de internationale gemeenschap die zich omwille van zijn activiteiten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest komt vestigen en daarmee het onthaal van deze nieuwe Brusselaars vergemakkelijkt.

Alain HUTCHINSON

Commissaris

ahutchinson@commissioner.brussels

Karin IMPENS

Adjunct van de Commissaris

kimpens@commissioner.brussels

Amélie BOVY

Juridisch adviseur Welcome Desk

abovy@commissioner.brussels

Hélène JACUB

Assistente Welcome Desk

[hjacob@commissioner.brussels](mailto:hjacub@commissioner.brussels)

Annick DE BLESER

*Assistente Welcome Desk
in het Europees Parlement*

adebleser@commissioner.brussels

Edoardo GUGLIEMMETTI

Adviseur Stedelijke Ontwikkeling

eguglielmetti@commissioner.brussels

Natacha BRIEVEN

*Office Manager
en communicatieverantwoordelijke*

nbrieven@commissioner.brussels

Laurent GILARDENGHI

Onthaalmedewerker

lgilardenghi@commissioner.brussels

4 Bestuursorganen

De algemene vergadering en de raad van bestuur zijn samengesteld uit vertegenwoordigers aangeduid door de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Algemene vergadering	Raad van bestuur
• Alain HUTCHINSON, Voorzitter • Haroun ATILA • Jérôme DE MOT • Valentin GRAAS • Ief JANSSENS • Frank LELON • Julien MILQUET • Jeremy ONKELINX • Laurent VAN DER ELST • Charles-Eric VILAIN XIII • Florence WAUTELET • David ZYLBERBERG	• Alain HUTCHINSON, Voorzitter • Haroun ATILA • Jérôme DE MOT • Valentin GRAAS • Ief JANSSENS • Frank LELON • Julien MILQUET • Laurent VAN DER ELST • Charles-Eric VILAIN XIII • Florence WAUTELET • David ZYLBERBERG

De vergaderingen:

Algemene vergadering en raad van bestuur van 13 april 2016

Goedkeuring van het verslag van de algemene vergadering en van de raad van bestuur van 19 oktober 2015, voorlegging van de rekeningen en financieel verslag 2015, goedkeuring van de rekeningen 2015 en kwijting van de bestuurders, ontwerpbegroting 2016, voorlegging van het activiteitenverslag 2015 en presentatie van de lopende activiteiten.

Algemene vergadering en raad van bestuur van 5 december 2016

Goedkeuring van het verslag van de algemene vergadering en van de raad van bestuur van 13 april 2016, ontwerpbegroting 2017, aanstelling van twee commissarissen van de rekeningen, ontslag en benoeming van effectieve leden, wijziging van een personeelslid, voorstel betreffende het opnemen van aangesloten leden, presentatie van de lopende activiteiten en actieplan 2017.

5. Communicatie

5.1 Communicatie-acties

Website

De nieuwe Engelstalige website is operationeel sinds januari 2016 en geldt ondertussen als onmiskenbare informatie- “hub” voor de expats van de hoofdstad. Ze vinden er onder meer gegevens over de Europese aanwezigheid in Brussel en praktische informatie in verband met het administratief onthaal van de internationale gemeenschap. De website richt zich tevens tot plaatselijke overheden en internationale organisaties, onder meer wat betreft stadsontwikkeling, mobiliteit en veiligheid in de Europese Wijk. Ten slotte is er ook een tab “news” (EN, FR, NL) om de gebruikers doorlopend op de hoogte te houden van “praktische” onderwerpen die verband houden met het leven in Brussel en de culturele activiteiten die plaatsvinden in de Europese Wijk.

De eenvoudige en toegankelijke presentatie maakt de bezoekers vlot wegwijs doorheen de verschillende pagina's van de website. Deze moet uitgroeien tot een referentieplatform met zeer gerichte informatie voor nieuwelingen en daarmee ons Gewest een positief imago meegeven bij een bevolkingsgroep die kan beschouwd worden als de voornaamste “ambassadeurs” van Brussel in het buitenland.

Newsletter *be expat be.brussels*

De maandelijkse newsletter *be expat be.brussels* van visit.brussels (het Brussels agentschap voor toerisme) wijdt telkens een artikel van de hand van de juridisch adviseur aan “praktische” aspecten van het leven in Brussel. Deze drietalige newsletter (EN, NL, FR) is bestemd voor expats en wordt van september tot juni aan ruim 12 500 personen toegestuurd. Het personeel van het Europees Parlement en de parlementsleden ontvangen de nieuwsbrief rechtstreeks via het intranet dankzij ons lokaal kantoor ter plaatse. De informatie is ook beschikbaar op onze eigen website in de rubriek “news” van de EWD. Sinds februari 2016 kan op de newsletter ook ingeschreven worden via de website.

Dit zijn de artikels die de EWD in 2016 heeft gepubliceerd:

- Welke wijzigingen in 2016?
- Uw checklist bij het zoeken naar een woning!
- Hoe wettelijk parkeren?
- Gratis seminarie: uw Belgische belastingaangifte invullen?
- De nieuwste editie van de gids “Expats in Brussels” is uit!
- *Greeter* Klaus: 10 tips voor wie zich in Brussel vestigt!
- Uitbating van toeristisch logies in Brussel?
- Wanneer moet een bezoeker zijn aanwezigheid melden bij de gemeente?
- Hoe verkrijgt u een duurzaam verblijfsrecht?
- Enkele praktische tips bij een auto-ongeval!

WIN TICKETS : DISCOVER BRUSSELS!

December : gastronomie, opera, oudejaarsavond en Winterpret!

Drie prijzen met een waarde van 1000€ worden uitgereikt aan drie gelukkige bezoekers van de website. Om te winnen moet u een antwoord sturen op de vragen die u wordt gesteld. De winnaars worden bekendgemaakt op de website van de organisatie.

NIEUWS OVER BRUSSEL

Een steenvoer ... kanaal!

COOP is een nieuw Brussels cultureel en economisch kruispunt van 2000 m² dat mede gefinancierd wordt door Brussel en de Europese Unie. Het biedt een permanente tentoonstelling in de wijken rond het kanaal, met kunstwerken, ateliers, workshops, projecten gericht op de educatie en een werk voor schone omgeving en is meteen ook een plaats om te werken en opleidingen te volgen.

BE BRUSSELEIR!

Gemeenschapsoepers in de Munt

De Munt start met een gemeenschapsoepers door de Brusselaars van alle leeftijden, van lokale mensen, alle culturen en gemeenschappen te verenigen om zo een meermaats te geven aan de andere Culturele instellingen en organisaties in Brussel. Het is een project van de Gemeente van Brussel en de Europese Unie. Het is een project van de Gemeente van Brussel en de Europese Unie. Het is een project van de Gemeente van Brussel en de Europese Unie.

EXPAT WELCOME DESK

Enkele praktische raadgevingen bij aankomsten!

Een aankomst? Houd het hoofd koel en blijf gezond. Het is essentieel dat men zich snel aanpast aan de nieuwe omgeving. Het is essentieel dat men zich snel aanpast aan de nieuwe omgeving. Het is essentieel dat men zich snel aanpast aan de nieuwe omgeving.

EUROPA IN BRUSSEL

Nieuw in de Europese buurt: Atrium en Micro Markt

De Europese buurt evolueert! Het nieuwe ontwerpteam voor groepen die het Europese Parlement bezoeken, Atrium, heeft ontwerp als de nieuwe Europese buurt. Het is een project van de Gemeente van Brussel en de Europese Unie. Het is een project van de Gemeente van Brussel en de Europese Unie.

FOCUS OP ... BIER

Brussels Artisan Beer Festival

In Brussel wordt de eerste editie van het Brussels Artisan Beer Festival georganiseerd. Het is een project van de Gemeente van Brussel en de Europese Unie. Het is een project van de Gemeente van Brussel en de Europese Unie.

FOCUS OP ... MUSEUM

Sabena: Reizen in stijl

Het Museum Sabena stelt u voor de geschiedenis van Sabena te ontdekken. Het is een project van de Gemeente van Brussel en de Europese Unie. Het is een project van de Gemeente van Brussel en de Europese Unie.

FOCUS OP ... EVENEMENTEN

Kerstmarkt: Winterpret!

De vijf weken van betoverende ontmoetingen, kleurrijke kraampjes, geurrijke specerijen, originele producten... zijn weer van de partij. Het is een project van de Gemeente van Brussel en de Europese Unie. Het is een project van de Gemeente van Brussel en de Europese Unie.

FOCUS OP... CINEMA

Be Film Festival 2016

Het is de Belgische editie van het Be Film Festival. Het is een project van de Gemeente van Brussel en de Europese Unie. Het is een project van de Gemeente van Brussel en de Europese Unie.

CONTACTEER ONS!

Commissariaat voor Europa en de Internationale Organisaties

Organisatie
Avenue Louise 63
1050 Brussel
t: +32 (0) 2 430 66 00
www.commissariaat.be

visit.brussels

Koningstraat 2-4
1000 Brussel
t: +32 (0) 2 430 66 00
www.visit.brussels

be expat be.brussels

Uw profiel aanpassen - Uitschrijven

Flammail

Brochure voor de EWD

In 2016 werd specifiek voor de Expat Welcome Desk een brochure samengesteld om beter in te spelen op de behoeften van de internationale gemeenschap en tegelijk de zichtbaarheid van de EWD te vergroten. In deze aantrekkelijke en vlotte brochure worden het team en de voornaamste activiteiten van de administratieve cel voorgesteld.

Aankondigingen en artikels voor de EWD

Om het expatpubliek te bereiken, publiceert de Expat Welcome Desk van het CEIO regelmatig gerichte aankondigingen en artikels in gespecialiseerde media. Hiervoor is een synthetische en aantrekkelijke presentatie ontwikkeld.

In 2016 zijn aankondigingen en artikels gepubliceerd in:

- De gids “*Expats in Brussels*” 2016 (mei 2016);
- Newshound, interne krant van het Europees Parlement (juni 2016);
- De gids “*Living here – Summer in Brussels*” 2016, The Bulletin (juni 2016);
- De website *Politico.eu*, persmedium dat actualiteit brengt over de activiteiten van de voornaamste instellingen van de EU (augustus 2016);
- De website van de *Brussels Times* (september 2016);
- De website van de Kamer van Koophandel & Verbond van Ondernemingen te Brussel – *Beci.be* (oktober 2016);
- Het tijdschrift “*Bladet*” van de Swedish Club van België (oktober 2016).

Prezi Presentaties

De EWD neemt het hele jaar deel aan informatiesessies voor de internationale gemeenschap (zie ook verder in het deel “Expat Welcome Desk”). Tijdens deze sessies toont de EWD een Prezi presentatie waarin het merendeel van de over te brengen informatie vervat is. Met het internetplatform Prezi kunnen dynamische en toegankelijke presentaties gemaakt worden die gemakkelijk deelbaar zijn via de sociale netwerken. In 2017 komen ze ook beschikbaar op onze website voor een vlotte toegang tot de praktische informatie die wij verstrekken tijdens onze informatiesessies.

Informatiestands

Naast de seminars en informatiesessies verstrekt door de EWD (zie ook verder in het deel “Expat Welcome Desk”) verzorgt het CEIO informatiestands om expats te informeren over de mogelijkheden om zich cultureel en sociaal te integreren in de stad.

In 2016 maakt het team zijn opwachting bij de volgende evenementen:

- **Info day** bij de Europese Commissie (16 maart);
- **Opendeurdag van de Europese instellingen** in het Europees Parlement en in het Comité van de Regio's (28 mei);
- **28 on Your Plate** op de Esplanade van het Europees Parlement (22 juni);
- **Afterwork be summer be.brussels** bij Café Grand Central (27 juni).

5.2 Evenementen

Organisatie en deelname

Doorheen 2016 heeft het CEIO evenementen georganiseerd in samenwerking met de meest uiteenlopende partners en nam ook deel aan een reeks evenementen van anderen. De bedoeling is om expats nauwer te betrekken bij het leven in Brussel en tegelijk de Brusselaars bewust te maken van de internationale dimensie van hun Gewest als Hoofdstad van de Europese Unie. Anders gesteld, wordt meegewerkt aan de organisatie van acties gericht op het onthaal van de internationale gemeenschap in Brussel om de zichtbaarheid van “Europa” (en van de Europese Wijk) als thema te vergroten in het promotiebeleid van Brussel.

Tevens zorgen deze samenwerkingen niet enkel voor een nauwere samenwerking tussen de Brusselse en de internationale overheden, maar resulteren ze in een gecoördineerd cultuur- en toerismebeleid bij de betrokken partners (meer details over de “Werkgroep Toerisme” in het deel “Een gewestelijk zetelbeleid”). De Commissaris voor Europa ontmoette trouwens geregeld Communicatieverantwoordelijken van de Europese instellingen zoals Reijo KEMPPINEN (directeur-generaal Communicatie bij de Raad van de EU) en Mevr. Juana LAHOUSSE (toenmalig directeur-generaal Communicatie bij het Europees Parlement).

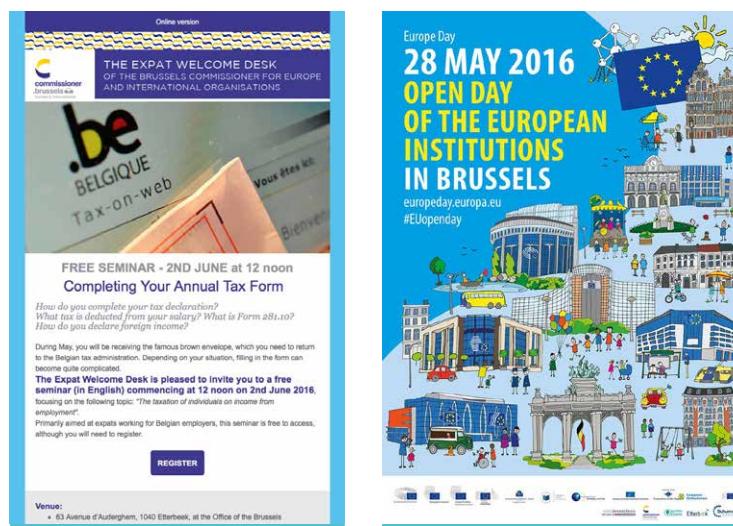
Een kort overzicht van de evenementen die wij georganiseerd hebben of waaraan wij hebben bijgedragen:

- **Medewerking** op uitnodiging van de gemeente Elsene **aan de inhuldiging van de wekelijkse biomarkt** op het **Luxemburgplein** (19 april);
- **Bemiddelende rol** bij de **officiële uitnodiging van Martin SCHULZ** (toenmalig Voorzitter van het Europees Parlement) door het **Brussels Parlement** om de dialoog tussen het Gewest en de Europese instellingen te versterken (20 april);
- **Lancering van de Brusselse kring voor diplomaten-kunstenaars** (initiatief van de Ambassade van Duitsland en de Duitse Permanente Vertegenwoordiging) tijdens een **vernissage in de E-Gallery** (19 mei);
- **Moderator** in het panel *“Brussels, why it’s important to be there!”* naar aanleiding van de **European Business Summit** in het Egmontpaleis (1 juni);
- **Organisatie van de Afterwork be summer be.brussels** bij **Café Grand Central** op het Jean Reyplein in samenwerking met visit.brussels (27 juni);
- **Deelname aan de organisatie van het Ambassadors’ event**, ingericht door visit.brussels, **gala in Train World** om de attractiviteit van het Gewest bij de diplomatieke gemeenschap te bevorderen (8 december).

Promotie

Sinds juni 2016 verzorgt het CEO de promotie van zijn evenementen voor specifieke doelgroepen via het webplatform *SendinBlue*, een vernieuwende oplossing in de relatiemarketing. Met zijn vele functies maakt deze tool het mogelijk campagnes samen te stellen en op te volgen, lijsten met contacten te importeren en vlot te beheren, enz. De uitvoerige “modelgalerij” biedt ontelbare mogelijkheden voor gepersonaliseerde presentaties met een aantrekkelijk design. Bovendien is de oplossing gemakkelijk te gebruiken, intuïtief, betrouwbaar en gebruiksvriendelijk. In 2016 ontwierpen wij met de tool een campagne voor drie evenementen: het seminarie van de EWD over de belastingaangifte, de afterwork *be summer be.brussels* en de “Vormingsdag voor de 19 gemeenten” (zie ook verder in het deel over de EWD).

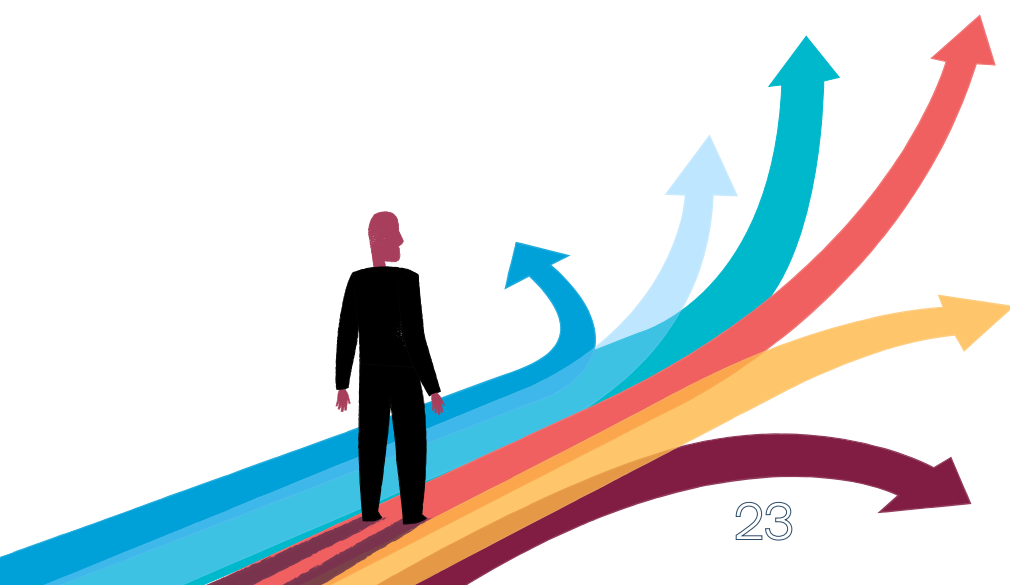

Ook de rubriek “news” op onze website verzorgt de promotie van evenementen die in de Europese Wijk plaatsvinden. Een beknopt overzicht:

- Promotie voor de opening van een **wekelijkse biomarkt op het Luxemburgplein** in Elsene (april 2016);
- Promotie voor de **vierde editie van het Broodfeest op het Schumanplein**, georganiseerd rond dit voedingsmiddel dat op zich al de Europese diversiteit illustreert (mei 2016);
- Promotie van de **Opendeurdag 2016 van de Europese instellingen** naar aanleiding van de Europadag (mei 2016);
- Promotie voor de **editie 2016 van “Nuit Blanche” in de Europese Wijk** (oktober 2016);
- Promotie voor **Schuman Lights Up**, de verlichting van het Schumanplein en de vele evenementen die er plaatsvonden naar aanleiding van de eindejaarsfeesten (dec. 2016);
- Communicatie naar een doelgroep toe van de **Opendeurdag van het Europeabouw** (nieuwe emblematische zetel van de Europese Raad) naar aanleiding van de inhuldiging (december 2016).

5.3 Perspectieven voor 2017

- > **Presentatie van het jaarverslag 2016 aan de media** om de activiteiten van het CEIO toe te lichten na twee jaar werking en de Brusselaars te sensibiliseren voor het belang van de internationale aanwezigheid in ons Gewest;
- > Denkoefening over een gezamenlijke strategie met visit.brussels voor de **verdeling van “Welcome packs” bestemd voor de internationale gemeenschap**. De bedoeling is dat nieuwkomers zich welkom voelen als ze deze informatie van zowel administratieve als culturele aard over Brussel ontvangen. De *Welcome Packs* zullen gecoördineerd worden door visit.brussels (ontwerp, voorbereiding en levering);
- > **Ontwerp van een nieuwe brochure van het type “step by step” voor de EWD**, waarin de voornaamste praktische en administratieve informatie wordt verzameld voor wie zich in Brussel wenst te vestigen. Deze brochure wordt omvattender dan de editie 2016 en moet beter inspelen op de verwachtingen van de nieuwkomers, gecoördineerd met de verdeling van de *Welcome Packs* bestemd voor de expats;
- > **Stapsgewijs de aanwezigheid van het CEIO op de sociale media uitbouwen** om zijn zichtbaarheid te vergroten. Dit heeft een dubbel doel: een “rechtstreekse” communicatie tot stand brengen met de expatgemeenschap door de aandacht te vestigen op onze dienst voor administratieve bijstand en de rol van het CEIO in de kijker plaatsen bij de gewestelijke en internationale overheden;
- > **Uitbouw van het luik EWD op de website** met een nieuwe tab “nationaliteit” en “Brexit”, verdere uitwerking van het gedeelte “*buying or selling property*” en uitbreiding van de tab “*leisure & social life*” in samenwerking met visit.brussels.

6

□ Overzicht 2016

1 top
BHG-EU

2 studie-
bezoeken

68 beleidsontmoetingen

4 seminars

47 technische
ontmoetingen

82 coördinatie- /
overlegvergaderingen

1638 dossiers behandeld
door de Expat
Welcome Desk

2000 officiële stagiaires van
de Europese instellingen

23 presentaties
en speeches

127 deelnemers aan de
vormingsdag voor
de gemeenten

5 informatie-
stands

14 informatie-
sessies

10 newsletters

26 artikels
in de pers

39 dossiers behandeld op
het vlak van stedenbouw

11 promotie voor evenementen gericht
op de internationale gemeenschap

6 eigen
evenementen

167 officiële brieven gericht aan de overheid

234 gewestelijke
attesten

Een gewestelijk zetelbeleid

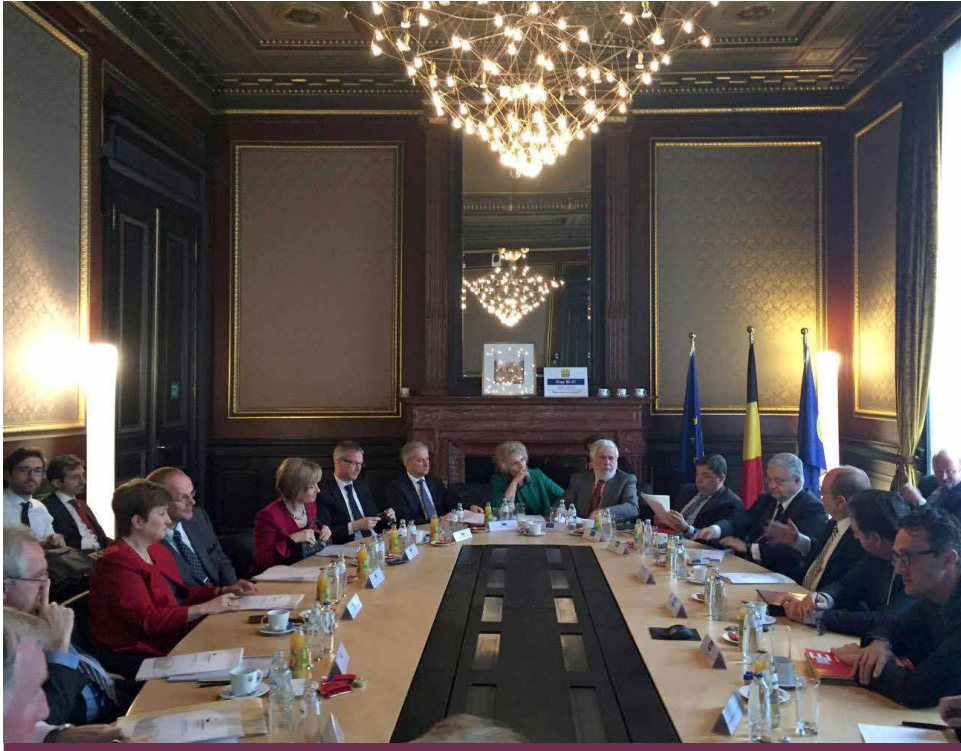
1. Het CEIO als bevoorrechte gesprekspartner

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) hecht veel aandacht aan de aanwezigheid van internationale organisaties op zijn grondgebied, hun impact op de stedelijke dynamiek en hun interactie met het bestaande stedelijk weefsel. Dat is de context waarin het Commissariaat voor Europa en de Internationale Organisaties (CEIO) actief is, onder meer bij de omkadering van de grote projecten die op stapel staan in de Europese Wijk, zoals de start van het Stadsproject Wet en de heraanleg van het Schumanplein.

Tijdens zijn tweede werkingsjaar heeft het CEIO zich toegelegd op het verder aanhalen van de vertrouwensband tussen de gewestelijke en internationale overheden. Het CEIO is immers de bevoorrechte gesprekspartner voor alle internationale organisaties en diplomatieke vertegenwoordigingen die in contact wensen te treden met de Brusselse Gewestelijke overheid; zijn rol bestaat er tevens in deze organisaties in te lichten over de strategieën en doelstellingen van het Gewest die hen kunnen aanbelangen maar ook de beleidsmatige en administratieve mogelijkheden en verplichtingen te identificeren waarvan zij gebruik kunnen of moeten maken.

Onderhandelingen over aspecten van het vastgoedbeleid, stadsontwikkeling, mobiliteit en veiligheidsvereisten noodzaken permanente contacten tussen het Gewest en de Europese instellingen. Daartoe organiseert het CEIO tweemaal per jaar een Top BHG¹-EU, waar op het hoogste niveau alle aangelegenheden worden besproken die van de betrokken partijen een akkoord ten gronde vereisen.

De derde Top vond plaats op 31 mei 2016 en bracht de Brusselse Hoofdstedelijke Regering (vertegenwoordigd door de Minister-Voorzitter, de Minister van Mobiliteit, de Minister van Externe Betrekkingen en de Commissaris voor Europa) rond de tafel met de beleidsverantwoordelijken van de Europese instellingen (Vice-Voorzitter van het Europees Parlement, Commissaris van de Europese Commissie, directeurs-generaal van de Raad van de Europese Unie en de Europese Dienst voor Extern Optreden, Vice-Voorzitters van het Comité van de Regio's en het Europees Economisch en Sociaal Comité). De engagementen die men tijdens deze Toppen aangaat, sturen de activiteiten van het CEIO en van de werkgroepen waaraan de verschillende Brusselse administraties deelnemen.

¹ Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

2 Stadsontwikkeling, mobiliteit en leefmilieu

2.1 Werkgroep Toerisme

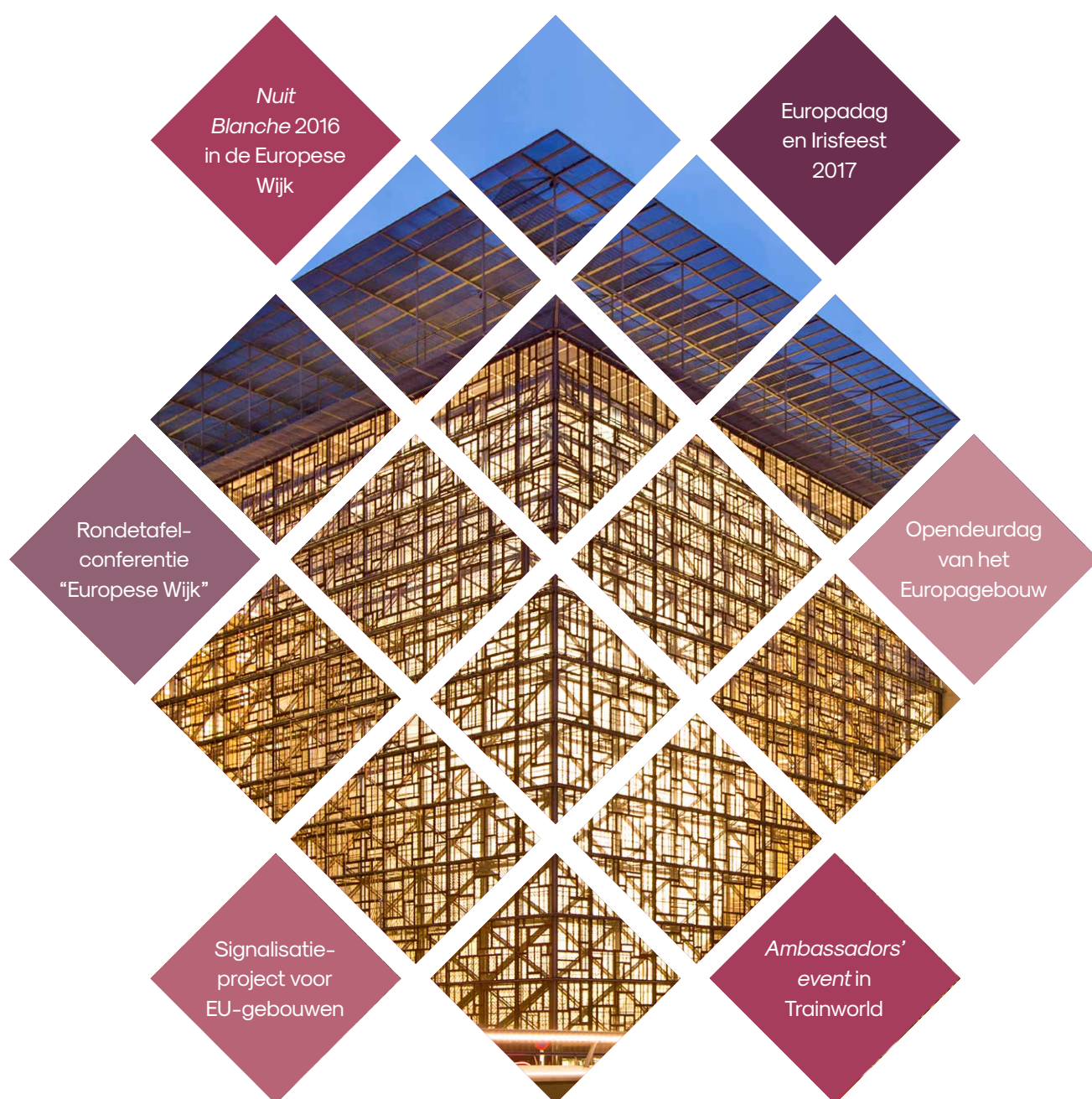
De Europese Wijk groeit naarmate de tijd en de vele initiatieven vorderen uit tot een echte toeristische attractiepool, grotendeels dankzij het Europees Parlement, met het *Parlamentarium* en het Huis van de Europese geschiedenis, maar ook door de aanwezigheid van talrijke symbolisch geladen plaatsen van de Europese Unie, waarvan het recentste het Europegebouw is, de nieuwe zetel van de Europese Raad.

Een driemaandelijkse ontmoeting van de verantwoordelijken voor communicatie en de betrekkingen met het publiek van de Europese instellingen, het CEIO en visit.brussels (het Brussels agentschap voor toerisme) verzorgt de coördinatie tussen het toeristisch en cultureel beleid van de Europese instellingen die in Brussel aanwezig zijn en dat van het Brussels Gewest.

Ook moet ze het cultuuraanbod van het Gewest bevorderen bij de expatgemeenschap, de belangstelling van de inwoners van het Gewest voor activiteiten georganiseerd door de Europese instellingen stimuleren en de attractiviteit van de Europese Wijk verder opwaarderen.

Dankzij het CEIO leidde deze samenwerking tot meerdere (voorbije en toekomstige) evenementen en activiteiten zoals:

2.2 Werkgroep Mobiliteit

Via deze werkgroep faciliteert het CEIO de contacten tussen de Europese instellingen, de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, Brussel Mobiliteit, de MIVB en de NMBS om vraag en aanbod inzake openbaar vervoer beter in kaart te brengen en te harmoniseren.

Deze werkgroep heeft als doel de woon-werk-bereikbaarheid van de verschillende kantoorpolen van de wijk en van de Europese instellingen te evalueren. Dit biedt perspectieven om de meest aangewezen beleidsmaatregelen wat betreft de verplaatsingen bij de Europese instellingen in goede banen te leiden, maar streeft ernaar ook het openbaar vervoersaanbod in lijn te brengen met de reële mobiliteitsbehoeften.

Op grond van de metingen die in de loop van het jaar 2016 zijn uitgevoerd, konden de woonzones van de meeste personeelsleden van de Europese instellingen reeds gesitueerd worden, waardoor een beter inzicht is ontstaan in de voornaamste woon-werkstromen van om en bij 40 000 internationale werknemers die dagelijks het grondgebied van het Gewest doorkruisen.

Dankzij deze ontmoetingen kwamen de aanwezige actoren bovendien tot een akkoord over de verschillende verplaatsingsparameters die in aanmerking moeten worden genomen (wachtijd, wandelafstand, nabijheid van parkings en stations) om een realistischer zicht te krijgen op de bestaande situatie. In 2017 worden concrete resultaten verwacht die moeten leiden tot een werkbaar instrument om de bereikbaarheid met het openbaar vervoer te verbeteren en stimulansen te geven aan een alternatief mobiliteitsbeleid.

2.3 Overleg met de gesprekspartners van het Gewest

Het CEIO faciliteert en organiseert bilateraal overleg tussen de Brusselse overheidsdiensten en de internationale instellingen. Daartoe werkt het nauw samen met de gemeentebesturen (en dan vooral met de stedenbouwkundige diensten van de stad Brussel en van de gemeenten Elsene en Etterbeek) en de gewestelijke administraties voor Mobiliteit en Stedenbouw (Brussel Mobiliteit, de Directie Stedenbouw van Brussel Stedelijke Ontwikkeling, perspective.brussels - het Brussels Planningsbureau - en de Bouwmeester, met Leefmilieu Brussel, de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen en de MIVB).

In 2016 speelde het CEIO een vooraanstaande rol in meerdere dossiers:

Het CEIO begeleidt de complexe procedure voor de **eigendomsoverdracht van de "interinstitutionele tunnel"**² van de Federale Staat naar het Gewest. Het overleg, dat plaatsvindt op het CEIO, brengt meerdere partijen rond de tafel zoals de Regie der Gebouwen, Beliris, het Kabinet van de Brusselse Minister van Mobiliteit en Brussel Mobiliteit. Het CEIO bespreekt momenteel de toegang en het toekomstig onderhoud van de tunnel met de Europese instellingen.

Gezien de verwachte sterke toename van de bezoekersaantallen in 2017, voor een deel als gevolg van de opening van het Huis van de Europese geschiedenis (begin mei) zet het CEIO in overleg met de Brusselse Minister van Mobiliteit zijn inspanningen voort om een **oplossing te vinden voor de toevloed en de parkeerbehoeften van de excursiebussen in de Europese Wijk**.

² Tunnel die de verschillende Europese instellingen verbindt die zijn gevestigd rond het Schumanplein.

> Het CEIO is actief betrokken bij de gesprekken en werkzaamheden rond de **heraanleg van het Schumanplein** tot een verkeersvrije ruimte; het maakt deel uit van het Begeleidingscomité, van het Stuurcomité (waarvoor het bij de eerste vergadering is opgetreden als gastheer) en van de selectiejury voor het winnende project. Hierdoor kan het Commissariaat de informatie-uitwisseling tussen de Europese instellingen en de gemeenten faciliteren en de samenhang van het project met de gewestelijke veiligheidsstrategie waarborgen.

> Het CEIO heeft bijgedragen aan de uitvoering van een gezamenlijk project voor **openbare signalisatie op een voetgangerstraject** langs de culturele voorzieningen en de toeristisch waardevolle gebouwen tussen het Warandepark en het Jubelpark (een project waarin het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Stad Brussel, de gemeente Elsene, de gemeente Etterbeek en het Europees Parlement hebben samengewerkt).

> Het CEIO vertegenwoordigde de Gewestregering in de **Task Force EU-BE** tussen de federale overheid en de Europese instellingen die plaatsvond op **25 november 2016**. Deze technische ontmoeting, gecoördineerd door het Interministerieel Comité voor het Zetelbeleid (ICZ), behandelde meerdere dossiers die verband houden met de aanwezigheid van de Europese instellingen op Belgisch grondgebied (de mobiliteit rond de gebouwen van de instellingen, de oprichting van een Europese school, e.d....). Door de deelname van het CEIO werd de rol van het Gewest duidelijk inzake de vooruitgang van de dossiers verbonden aan gewestelijke bevoegdheden en kon de samenwerking met het federaal niveau versterkt worden in de context van het zetelbeleid.

Na de herinrichting van het **station Schuman** en de opening van het treinstation begeleidde het CEIO de plaatsing van een **samenhangende signalisatie in de metro** (door de MIVB en de NMBS) op verzoek van de Raad van de Europese Unie.

Bij de **renovatie van het metrostation Maalbeek** is het CEIO opgetreden om een akkoord te faciliteren over de aanlegoptie van de nieuwe metro-uitgang rekening houdend met de uitvoerbaarheids- en beheerseisen van de MIVB en met het gewenste kader voor de internationale architectuurwedstrijd voor *stadsblok 130* die eerstdaags door de Europese Commissie wordt uitgeschreven.

Op basis van de beleidsakkoorden van de Top BHG-EU coördineert het CEIO voor drie parkings van het Europees Parlement actief de voorbereiding van de procedures verbonden aan de **hernieuwingsaanvragen van een milieu- en stedenbouwkundige vergunning**.

Ook zijn door het CEIO technische vergaderingen georganiseerd om de kalender en de **technische specificaties voor het Jean Reyplein af te ronden**. Deze werken hebben betrekking op de toegang tot het elektriciteits- en glasvezelnet voor de satellietwagens die bij Europese Toppen op het plein geparkeerd staan om zo de overlast te beperken.

Andere dossiers waarin het CEIO een bemiddelende rol heeft gespeeld:

- Inrichting van een toekomstig Onthaalcentrum voor bezoekers van de Europese Commissie aan het Berlaymontgebouw;
- Interpretatie van de toepassing van het BWLKE (Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing) voor de parkeersituatie van de gebouwen van de Europese instellingen;
- Renovatiewerken van de Ambassade van Estland in Brussel;
- Stedenbouwkundige lasten verbonden aan de verbouwing van de nieuwe Ambassade van Azerbeidzjan;
- Onderhoudswerken in de Europese scholen;
- Onderhoud van de MIVB-automaten in het station Schuman;
- Beheersplan van het Leopoldpark.

3. Veiligheid

De tragische gebeurtenissen van 22 maart 2016 hebben een zware impact gehad op België en Brussel, en dan in de eerste plaats op de veiligheid, de kwaliteit van de leefomgeving en de mobiliteit van de inwoners. Om de veiligheid van de Europese Wijk, zijn bewoners, zijn instellingen en handelszaken te waarborgen, zijn de federale veiligheidsmaatregelen er versterkt.

Zo voorzag de Federale Regering in een statische en mobiele bewaking door de Federale en Lokale Politie en het leger. Van zijn kant voert het Gewest een studie uit rond de veiligheid in de Europese Wijk (cfr. nadere informatie hieronder) en plant het een reeks maatregelen via de nieuwe gewestelijke structuur *Brussel Preventie en Veiligheid* (BPV). Het Gewest wordt regelmatig op de hoogte gehouden van de coördinatievergaderingen voor de veiligheid op het Federaal niveau en het ICZ staat in voor de doorstroming van de informatie over de initiatieven genomen door het Gewest.

Het onveiligheidsklimaat heeft de houding van de internationale instellingen ten opzichte van de omliggende openbare ruimte merkkelijk veranderd. Hiervoor hebben zij intensief beroep gedaan op de diensten van het CEIO, vooral met verzoeken om beveiliging van sites, wegen en openbare ruimten in de Europese Wijk. Dit heeft eveneens een weerslag gehad op de projecten in uitvoering zoals de organisatie van publieke evenementen op de *Solidarnosc Esplanade* van het Europees Parlement en de verwerking van het beveiligingsaspect in het heraanlegproject van het Schumanplein. Deze situatie en het feit dat er potentiële hiaten zijn geïdentificeerd inzake de veiligheid van de openbare ruimte die aan de gebouwen van de instellingen grenst, hebben het CEIO ertoe gebracht een denkoefening op gang te brengen over de mogelijkheden om een evenwicht te vinden tussen de veiligheidseisen en de behoefte aan leefbaarheid van de openbare ruimte. Heel 2016 zijn de activiteiten van het CEIO doordrongen geweest van deze evenwichtsoefening, met telkens als doelstelling oplossingen te formuleren waarin de verschillende protagonisten zich kunnen vinden.

De initiatieven van het CEIO kunnen worden onderverdeeld in drie grote groepen:

Omdat het CEIO geconfronteerd is met vele vragen om meer beveiliging vanwege de Europese instellingen heeft het de Brusselse Regering voorgesteld een **studie op te starten over de veiligheid in de Europese Wijk**. Deze studie moet leiden tot een harmonisering van de leefbaarheid van de openbare ruimte en de veiligheidseisen. Het is immers essentieel dat het Gewest kan beschikken over een eigen schaal om het gevaarniveau, de tekortkomingen en de risicoscenario's in te schatten en tegelijk de veiligheidsmaatregelen een plaats te geven in het stedelijk weefsel. Dit moet aanleiding geven tot een referentiekader om de veiligheidsmaatregelen te integreren in het stadsmeubilair en tegelijk zal het Gewest hiermee over een tool beschikken om op een "coherente" wijze een antwoord te kunnen bieden op vragen om beveiliging vanwege de internationale instellingen die in Brussel aanwezig zijn.

Deze studie op initiatief van het CEIO is opgestart door perspective.brussels (het Brussels Planningsbureau) in naam van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De Europese instellingen zijn als observatoren bij het selectieproces van het Studiebureau betrokken. Het CEIO trad op als gastheer voor de eerste vergadering van het Begeleidingscomité met de vertegenwoordigers van de instellingen, de gemeenten en het Gewest. De eindresultaten van deze studie worden verwacht tegen medio 2017. Het CEIO ziet er eveneens op toe dat de eerste aanbevelingen van de studie verwerkt worden in de heraanleg van het Schumanplein

In afwachting van de resultaten van de studie naar de veiligheid in de Europese Wijk verzochten de Europese instellingen het CEIO op de Top BHG-EU om **overgangsmaatregelen**. Dankzij de bemiddeling van het CEIO beschikt een aantal van de instellingen al over vergunningen (verkeersvrij maken van een deel van de Wiertzstraat, beveiliging van een aantal straten), andere kregen een machtiging onder voorwaarden (wegnemen van parkeerplaatsen in kwetsbare perimeters) en de overige hebben een antwoord in het vooruitzicht (beveiliging rond bepaalde gebouwen). Het CEIO blijft deze verzoeken opvolgen en coördineren.

Het CEIO is betrokken bij meerdere vergaderingen over de **ontwikkeling van het nieuw gewestelijk videobewakingsplan**. Dit is door BPV aan de Europese instellingen voorgesteld zodat de camera's aangebracht op de gebouwen van de instellingen in het systeem kunnen worden opgenomen. Het CEIO neemt deel aan de kernvergaderingen van BPV en verzorgt hierover nadien de opvolging bij de Europese instellingen.

4 Regionale vertegenwoordigingen

4.1 Attest voor de regionale en lokale vertegenwoordigingen

In 1991 riep het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een attest in het leven voor regionale en lokale vertegenwoordigingen die zijn gevestigd op het Brussels grondgebied. Het attest wordt uitgereikt door de Minister van Externe Betrekkingen. In het verleden verzorgde het Verbindingsbureau Brussel-Europa het beheer en de uitreiking van deze attesten. Vandaag doet het CEIO dit.

Als officiële bevestiging van de aanwezigheid van een regionale vertegenwoordiging in Brussel is het attest opgevat als middel om de vertegenwoordiging die hierover beschikt, te helpen in haar contacten met de Brusselse gewestelijke en plaatselijke overheid, met bepaalde dienstverleners (banken, telefoonoperatoren) en zelfs met de Europese instellingen. Jaarlijks verstrekt de Minister van Externe Betrekkingen dit “faciliterend” document aan de officiële vertegenwoordigingen van steden, regio’s en netwerken met openbaar statuut die hierom verzoeken. Het attest erkent elke entiteit als officieel vertegenwoordiger van de overheid die de aanvraag indient, maar houdt verder geen juridische of financiële verantwoordelijkheid in voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Vandaag ontvangen 234 regionale en lokale vertegenwoordigingen jaarlijks dit attest.

Het CEIO onderzocht in 2016 de mogelijkheid om voor deze vertegenwoordigingen een specifiek statuut in het leven te roepen dat gepaard zou kunnen gaan met de toekenning van eventuele regionale voorrechten. Door de grote onderlinge verschillen tussen de vertegenwoordigingen en de institutionele verscheidenheid qua statuut in hun respectieve landen van oorsprong lijkt dit echter bijzonder moeilijk te verwezenlijken.

4.2 Vergadering met de Britse regionale vertegenwoordigingen in Brussel over de mogelijke gevolgen van de Brexit voor hun aanwezigheid in België (05/10/2016)

De vergadering werd georganiseerd door het *Bristol Brussels Office* en vond plaats in het London's European Office. Waren aanwezig op deze vergadering: *Southern England Local Partners*, *Cornwall Brussels Office*, *Scotland Europa*, *Coventry University Brussels Office*, *Local Government Association*, *White Rose Brussels Office* (*Universities of Leeds, Sheffield & York*), *Convention of Scottish Local Authorities-COSLA*, *Southern England Local Partners*, *Kent County Council*, *London's European Office*, *Liverpool City Region Brussels Office*, *Welsh Local Government Association* en *East of England European Partnership*.

De aanwezigen toonden zich enigszins bezorgd over hun toekomst in België, over de eventuele gevolgen van de Brexit voor het verblijfsrecht van Britse onderdanen in België en hieruit ook voortvloeiend over de mogelijkheden om de Belgische nationaliteit te verwerven (deze problematiek wordt hieronder in detail behandeld in het deel "Expat Welcome Desk"). Het vrij verkeer van personen in de EU zal immers een vooraanstaande rol innemen in de onderhandelingen over de Brexit aangezien één van de voornaamste breekpunten in het referendum het vrij verkeer van personen in de EU betrof.

Voor diegenen die sedert lange tijd op het grondgebied verblijven, is het weinig waarschijnlijk dat geraakt wordt aan hun verblijfsstatuut. Toch dreigen op lange termijn heel wat dingen te veranderen. Indien het Verenigd Koninkrijk zich terugtrekt uit de Europese Unie en geen specifiek statuut onderhandelt, worden Britse onderdanen volgens de Belgische wet onderdanen van "derde landen", met alle gevolgen vandien voor het verblijfsrecht.

Een groot aantal Britse onderdanen informeert zich dan ook over de voorwaarden voor de verwerving van de Belgische nationaliteit. Sommige deelnemers bleken bezorgd over het feit dat de gemeenten niet unaniem zijn in hun interpretatie van de voorwaarden bepaald in de nieuwe wet op de verwerving van de nationaliteit. Zo blijkt een aantal gemeenten niet goed vertrouwd met de toepassing van specifieke bepalingen die complexer zijn dan in de vorige wetgeving en die ertoe bijdragen dat de procedure globaal gezien verstrengt.

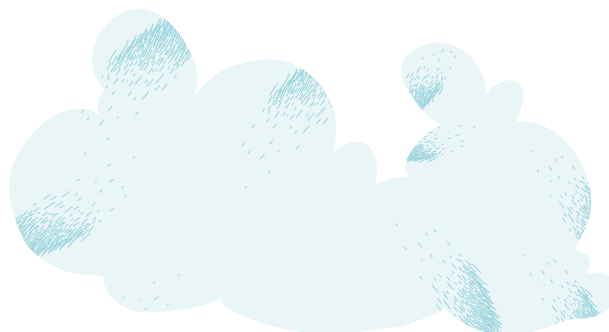
5. Perspectieven voor 2017

Het is belangrijk om aandacht te blijven besteden aan de **vernieuwende praktijken die zijn ingevoerd in andere internationale hoofdsteden** met kwetsbare sites in de context van hun zetelbeleid, en dan meer bepaald voor wat betreft de integratie en de coördinatie van veiligheidsmaatregelen, ruimtelijke ordening en het beheer van de openbare ruimte of het onthaalbeleid. Hiervoor kunnen op initiatief van het CEIO in de toekomst contacten worden gelegd met Straatsburg, Den Haag, Wenen, New York, Parijs, Rome, Frankfurt, Luxemburg, enz.

Via de organisatie van een **“Middag van de Stedenbouw”** over wat er in de Europese wijk op het spel staat, kunnen de gewestelijke actoren die bij het beheer van de Europese Wijk betrokken zijn hun deskundigheid en visie uitwisselen, onder meer met besturen die slechts sporadisch met dit thema in aanraking komen.

Op lange termijn lijkt het wenselijk dat een **Europees of internationaal netwerk tot stand wordt gebracht** met andere zetelsteden om de uitwisseling van informatie over deze specifieke thema's te bevorderen. Dit netwerk kan jaarlijks samenkomen.

Parallel hiermee kan een **informatie-uitwisseling** worden georganiseerd in de vorm van seminars. Er kan onder meer gedacht worden aan een vormingscyclus rond een reeks thema's: de veiligheidsregels voor openbare ruimten, het beheer van toppen, beveiligingstechnieken voor openbare gebouwen, pilootprojecten voor crisisbeheer, e.d.

Het CEIO verbindt zich tot een blijvende denkoefening over de rol van **Brussel als internationale hoofdstad**. Een recurrente dialoog met instellingen die geacht worden in de toekomst plaatselijke kantoren of bijkomende centra uit te bouwen, is aangewezen (repatriëring van gedecentraliseerde agentschappen als gevolg van de Brexit, nieuwe centra van de VN, enz...).

Het **"Praktisch handboek van voorrechten, immuniteiten en andere faciliteiten voor internationale organisaties"** opgestart door het CEIO/ICZ kan worden afgewerkt en verspreid als effectieve tool, als een referentie voor ons doelpubliek.

In dit kader meent het CEIO dat het noodzakelijk is om een **basisconcept van een Brussels bid book** uit te werken. Een initiatief waarvoor het zich graag ter beschikking houdt.

Expat Welcome Desk

De Expat Welcome Desk (EWD) verzorgt onthaal en administratieve dienstverlening voor iedereen die naar Brussel komt werken in dienst van of in verband met de Europese en internationale instellingen. Hiermee belichaamt de EWD het andere aspect van het zetelbeleid waaraan het Commissariaat voor Europa en de Internationale Organisaties (CEIO) vorm geeft.

3 MANIEREN OM U TE HELPEN

- > Per telefoon: +32 (0)2 430 66 00
- > Per e-mail: info@commissioner.brussels
- > Op afspraak

2 KANTOREN

- > Op ons adres:
Oudergemlaan 63 te 1040 Etterbeek
- > In onze antenne in het Europees Parlement

5 REDENEN OM GEBRUIK TE MAKEN VAN ONZE DIENSTVERLENING

1. Hij is gratis
2. Onafhankelijk
3. Meertalig (NL, EN, FR)
4. One-stop shop
5. Staat rechtstreeks in contact met de plaatselijke, gewestelijke en federale overheden en administraties

1. Methode

De EWD verstrekt zijn bezoekers individueel advies per e-mail en per telefoon, maar evenzeer tijdens persoonlijke afspraken. Het gaat om een kosteloze dienstverlening in drie talen (NL, EN, FR). Hierbij komen zeer uiteenlopende thema's aan bod: wonen, inschrijving en verblijf, belastingen en taksen (cfr. "statistieken").

Naast de dagelijkse behandeling van de gestelde vragen organiseert de EWD gerichte informatiesessies voor bepaalde doelgroepen zoals de stagiaires van de verschillende Europese instellingen, de echtgenoten en echtgenotes van nieuwe Europese ambtenaren, het diplomatiek personeel van ambassades... In 2016 heeft de EWD zijn werkterrein uitgebreid tot het personeel van de diplomatieke vertegenwoordigingen en organiseerde verschillende seminars voor deze doelgroep.

Met het oog op een efficiënte en kwalitatief hoogstaande dienstverlening werkt de EWD nauw samen met een hele reeks officiële instanties zoals de Dienst Vreemdelingenzaken, de FOD Buitenlandse Zaken, de Brusselse gemeenten, de FOD Financiën, Brussel Economie en Tewerkstelling...

De drie personeelsleden van de EWD zijn actief in twee kantoren:

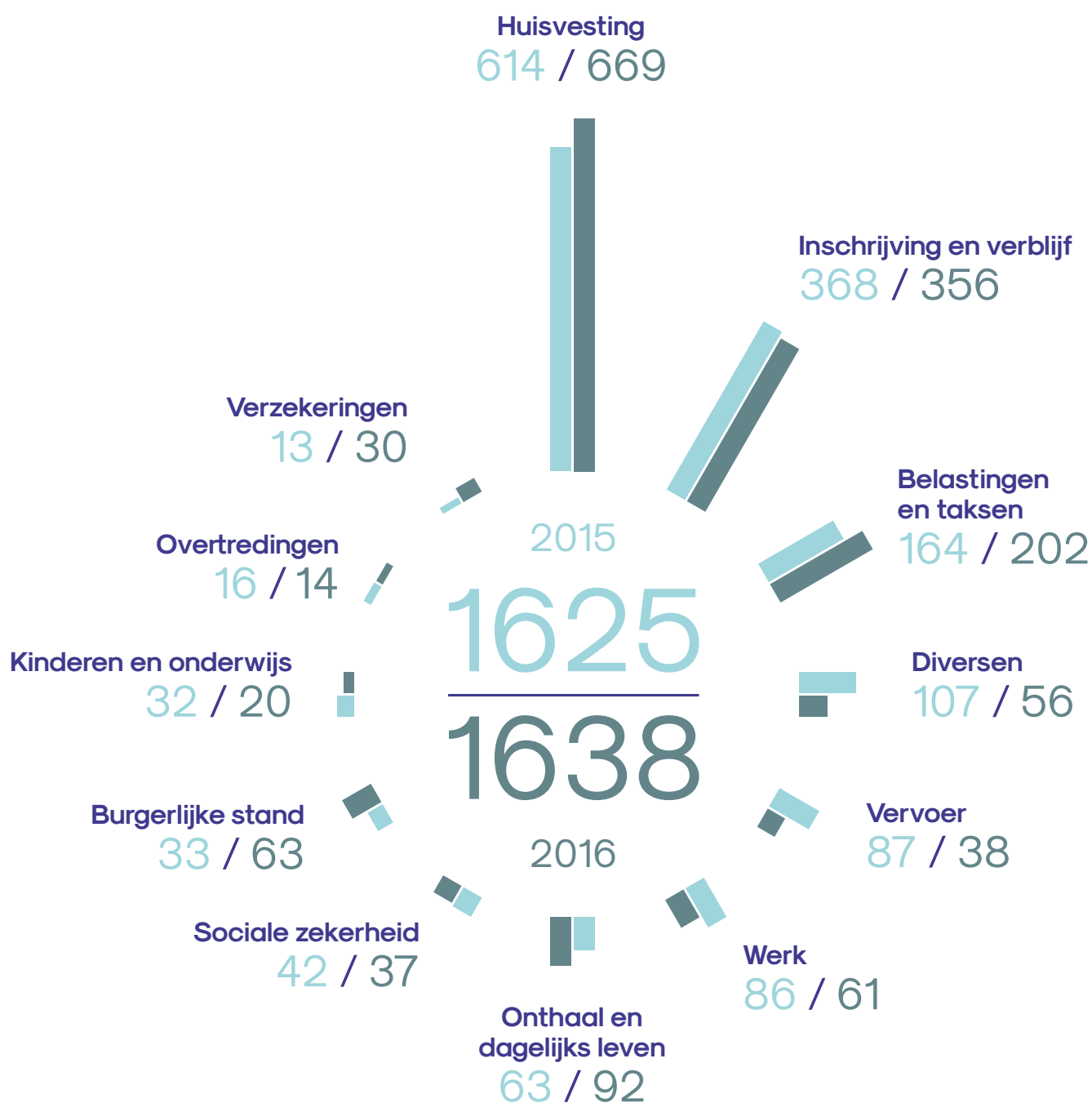
Amélie BOVY - Juridisch adviseur en **Hélène JACUB** - Assistente in het hoofdkantoor; **Annick DE BLESER** - Assistente in onze antenne in het Europees Parlement. Het hoofdkantoor bevindt zich in het CEIO, Oudergemlaan 63 in Etterbeek en er is een antenne in het hoofdgebouw van het Europees Parlement.

Met onze vestiging in het Europees Parlement zijn we een eerstelijnspartner voor de opvang van alle personen die er werken: parlementsleden, assistenten, stagiaires, ambtenaren en contractuelen. Door deze nabijheid hebben we de banden tussen het CEIO en het Europees Parlement steeds verder kunnen versterken.

2. Statistieken

Aantal dossiers van de EWD per thema over een periode van twee jaar (2015 en 2016):

Top 3 van de behandelde dossiers in 2016 – vergelijking met 2015

HUISVESTING

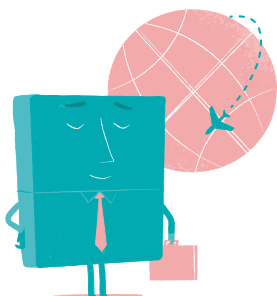

- 237 herlezingen van huurovereenkomsten
- 183 geschillen
- 112 verbreken van een huurovereenkomst

- 230 herlezingen van huurovereenkomsten
- 150 geschillen
- 123 zoeken naar een woning

INSCHRIJVING EN VERBLIJF

- 242 inschrijvingen bij de gemeente
- 31 visum-aanvragen
- 30 gezinshereniging

- 236 inschrijvingen bij de gemeente
- 39 speciale identiteitskaart
- 36 visum-aanvragen

BELASTINGEN EN TAKSEN

- 150 belastingen (personenbelasting, belastingaangifte)
- 31 gewestbelasting
- 13 belasting tweede verblijf

- 114 belastingen (personenbelasting, belastingaangifte)
- 28 gewestbelasting
- 11 inschrijvingstaks

3 De grote dossiers van 2016

3.1 De speciale identiteitskaart

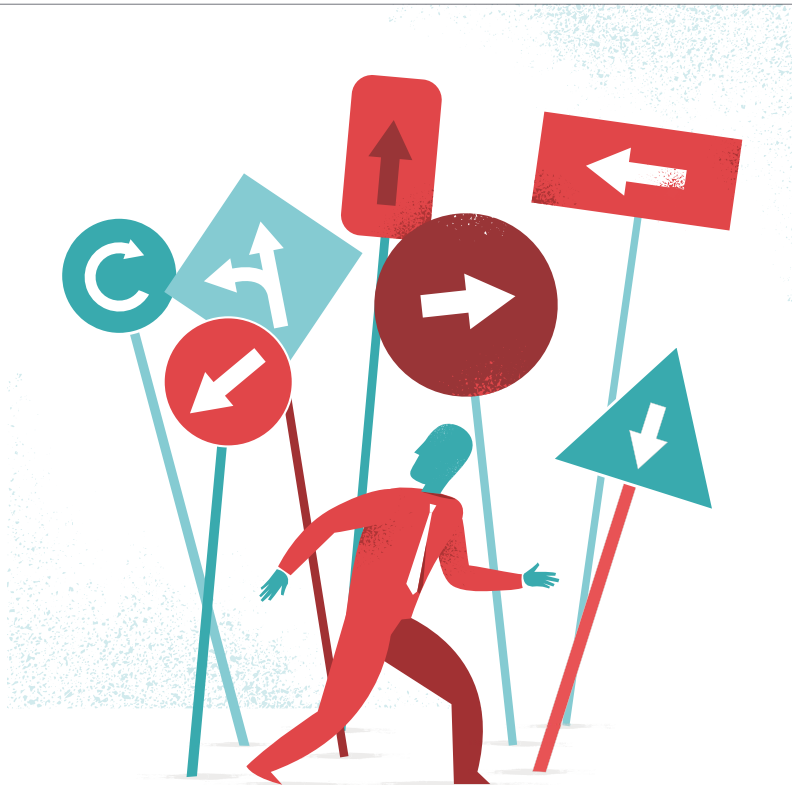
De Europese instellingen hebben het CEIO geraadpleegd om een lijst te krijgen met de voor- en nadelen van de speciale identiteitskaart die wordt uitgereikt door de FOD Buitenlandse Zaken om hun ambtenaren zo goed als mogelijk te kunnen informeren over de effecten van deze identiteitskaart vergeleken met een verblijfsvergunning uitgereikt door de gemeente. Het CEIO heeft contact opgenomen met de Directie van het Protocol bij de FOD Buitenlandse Zaken om deze lijst op te stellen. Dit stond meer bepaald op de agenda van de “vormingsdag” die het CEIO georganiseerd heeft voor de verantwoordelijken van de diensten Bevolking en Burgerlijke Stand van de 19 gemeenten (cfr. hieronder).

De voordelen

- De speciale identiteitskaart geeft vrijstelling van bij de eerste vestiging
- Ze valt niet onder de immigratiebepalende bepalingen en de registratieformaliteiten voor vreemdelingen. In de praktijk is het niet nodig om zich aan te melden bij de dienst bevolking van het gemeentebestuur
- Ze onderwerpt niet aan de reglementering inzake tewerkstelling van buitenlandse werknemers, wat inhoudt dat ze vrijstelt van een arbeidsvergunning voor niet-Europese werknemers
- Het is een verblijfsvergunning voor de Schengenzone, ook al moet de kaart vergezeld zijn van een geldig paspoort
- De speciale identiteitskaart is gratis
- Snelle uitreiking van de kaart (+/- 4 weken)
- Ze biedt vlot toegang tot verblijf voor niet-Europese wettelijke samenwoners
- De houder kan ervoor kiezen om al dan niet zijn privéadres op de speciale identiteitskaart te laten vermelden
- Symboliek van een “bevoorrecht” statuut

De nadelen

- De speciale identiteitskaart beschikt niet over een elektronische chip
- De speciale identiteitskaart is een voorlopige verblijfsvergunning die is verbonden aan de arbeidsovereenkomst van de houder
- De speciale identiteitskaart wordt niet in aanmerking genomen bij de berekening van het aantal jaren verblijf in België voor de verwerving van de Belgische nationaliteit
- Het is de gezinsleden die houder zijn van een speciale identiteitskaart verboden een winstgevendende activiteit uit te oefenen
- Op grond van de speciale identiteitskaart kan men geen verbintenis tot tenlasteneming aangaan om personen van een derde land uit te nodigen (behalve voor familieleden tot de tweede graad)
- De speciale identiteitskaart maakt geen melding van het rijksregisternummer, dat onmisbaar is voor vele administratieve procedures
- De inschrijvingstermijn in het rijksregister is langer
- De speciale identiteitskaart verleent geen recht op een communautaire werkloosheidsvergoeding

Het vraagstuk over de keuze tussen de speciale identiteitskaart en de verblijfsvergunning van de gemeente heeft aan belang gewonnen sinds de Belgische overheid beslist heeft de speciale identiteitskaart niet te erkennen als wettelijk verblijf in de zin van het Wetboek van de Nationaliteit. Heel wat Europese ambtenaren zijn zich toen immers bewust geworden van de gevolgen van de speciale identiteitskaart en besteden sindsdien meer aandacht aan de werkelijke waarde van het document.

Concreet stellen we vast dat indiensttredende ambtenaren doorgaans kiezen voor de speciale identiteitskaart omdat ze een vereiste is om een Btw-vrijstelling te verkrijgen voor een reeks goederen (voor een beperkte periode van één jaar) tijdens de eerste twee jaar dat zij in België gevestigd zijn. Nadien denken ze er niet aan om de speciale identiteitskaart in te ruilen om zich in te schrijven in de gemeente en dus houden ze deze jaren aan. Dat verklaart de verbazing van vele ambtenaren die al jaren in Brussel verblijven en zich nooit bewust zijn geweest van de effecten van de kaart.

Gelet op dit probleem werkt de Directie van het Protocol bij Buitenlandse Zaken samen met de FOD Financiën en de verschillende Europese instellingen om een systeem uit te werken dat Europese ambtenaren in staat stelt zich rechtstreeks in te schrijven bij de gemeente en toch hun vrijstelling van eerste vestiging te behouden. Daarnaast wordt ook een nieuwe regelgeving uitgewerkt die het Protocol tot beheerder maakt van de gegevens over internationale ambtenaren in het Rijksregister. Deze lopende projecten worden van nabij opgevolgd door het CEIO.

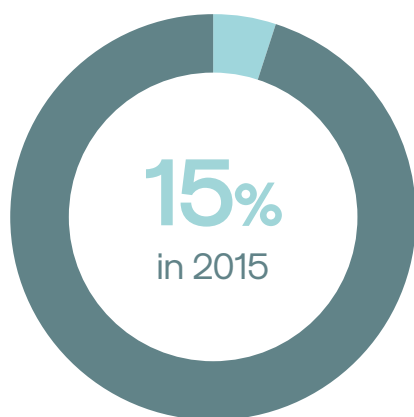
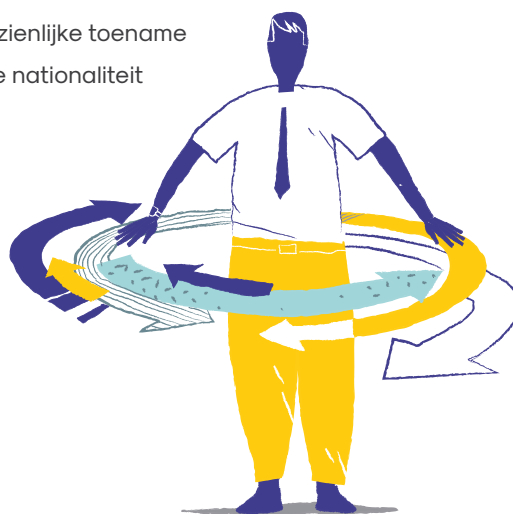

3.2 Verwerving van de Belgische nationaliteit door Europese ambtenaren

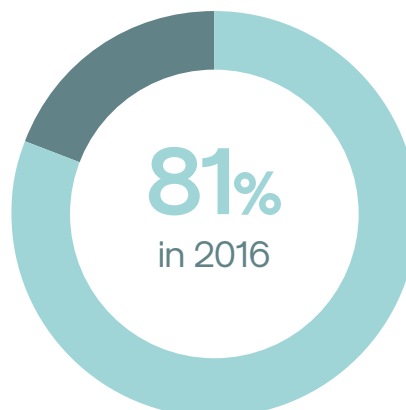
Sinds de aankondiging van de Brexit raadplegen de Europese instellingen af en toe de EWD van het CEIO over de problematiek van de verwerving van de Belgische nationaliteit door Europese ambtenaren.

Het onderstaande diagram toont een aanzienlijke toename van het aantal behandelde vragen over de nationaliteit ten opzichte van vorig jaar.

In 2015 betrof **15%** van de dossiers “burgerlijke stand” vragen in verband met de nationaliteitsverwerving, of 5 dossiers op 33.

In 2016 is dit percentage gestegen tot **81%**, of 51 dossiers op 63.

Wettelijk kader

Sinds 1 januari 2013 zijn de procedures voor de verwerving van de Belgische nationaliteit gewijzigd. De wet van 4 december 2012 brengt het grote aantal mogelijke procedures om de Belgische nationaliteit te verwerven terug tot vier:

- 1/ De nationaliteitsverklaring van een vreemdeling geboren in België;
- 2/ De korte procedure van de nationaliteitsverklaring na vijf jaar wettelijk verblijf:
  - met bewijs van maatschappelijke integratie en economische participatie;
  - met bewijs van maatschappelijke integratie voor vreemdelingen gehuwd met een persoon met de Belgische nationaliteit indien de echtgenoten gedurende ten minste 3 jaar in België hebben samengeleefd of de ouder of adoptant zijn van een Belgisch kind dat de leeftijd van 18 jaar niet heeft bereikt of niet ontvoegd is vóór die leeftijd;
  - voor personen die gehandicapt of invalide zijn of de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt.
- 3/ De lange procedure van de nationaliteitsverklaring na tien jaar wettelijk verblijf;
- 4/ De naturalisatie in uitzonderlijke gevallen wanneer uitzonderlijke verdiensten kunnen worden aangetoond die een specifieke bijdrage kunnen leveren aan de internationale uitstraling van België en voor staatlozen.

In België wonende vreemdelingen die Belg willen worden, dienen daartoe een dossier samen te stellen bij de dienst Burgerlijke Stand van hun gemeente. Zodra alle vereiste documenten zijn samengebracht ondertekent de aanvrager een handgeschreven verklaring die luidt als volgt: *“Ik verklaar Belgisch staatsburger te willen worden en de Grondwet, de wetten van het Belgisch volk en het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden te zullen naleven”*. De gemeente stuurt de aanvraag vervolgens door naar de procureur des Konings die een oordeel velt binnen de vier maanden.

Het eigenlijke verloop

In de praktijk stellen we vast dat EU-burgers in hoofdzaak van twee procedures gebruik maken om de Belgische nationaliteit te verwerven: enerzijds de “korte” procedure van de nationaliteitsverklaring na vijf jaar wettelijk verblijf met bewijs van maatschappelijke integratie en economische participatie en anderzijds de “lange” procedure na tien jaar wettelijk verblijf. Aan elk van deze procedures zijn specifieke voorwaarden verbonden die in de praktijk voor een aantal problemen kunnen zorgen voor Europese ambtenaren:

Eerste probleem dat zich zowel voordoet bij de procedure van 5 jaar als bij deze van 10 jaar: de speciale identiteitskaart wordt niet erkend als wettelijk verblijf in de zin van het Wetboek van de nationaliteit (art.7 bis §2 2°).

Europese ambtenaren hebben een speciaal rechtsstatuut dat wordt geregeld door het ambtenarenstatuut van de Europese Gemeenschappen en door het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Gemeenschappen van 8 april 1965. Het is in toepassing van die regelgeving dat hen de speciale identiteitskaart wordt uitgereikt.

Dat gebeurt door de FOD Buitenlandse Zaken, die de lijst met houders van de kaart ter beschikking stelt van de FOD Financiën met het oog op de BTW-vrijstelling voor de ambtenaar nadat deze zich in België heeft gevestigd. De artikelen 3 en 4 van het koninklijk besluit van 14 januari 2013 geven een exhaustieve opsomming van de verblijfsdocumenten die in aanmerking genomen kunnen worden voor de berekening van het aantal jaren verblijf in België, zowel als bewijsstukken voor het wettelijk verblijf als voor de verwerving van de Belgische nationaliteit. De speciale identiteitskaart staat in de lijst evenwel niet vermeld.

Ook al neemt de Dienst Vreemdelingenzaken de verblijfsjaren met speciale identiteitskaart in aanmerking voor de toekenning van een permanent verblijfsrecht aan Europese ambtenaren (krachtens de omzendbrief van de FOD Binnenlandse Zaken van 20/02/2013), toch stellen we vast dat die verblijfsjaren met speciale identiteitskaart niet gelden voor de verwerving van de Belgische nationaliteit. Concreet betekent dit dat een Europees ambtenaar die vandaag 20 jaar permanent in België verblijft, niet de mogelijkheid krijgt om de Belgische nationaliteit te verwerven als hij niet in het bezit is van een verblijfsvergunning van de gemeente.

Tweede probleem specifiek voor de procedure van 5 jaar: de werkdagen als Europees ambtenaar worden niet erkend in de zin van het Wetboek van de Nationaliteit (art.1 §2 7° + verwijzing naar de artikelen 37 en 38 van het koninklijk besluit van 25/11/1991 houdende de werkloosheidsreglementering).

De “korte” procedure vereist immers dat de betrokkene zowel zijn maatschappelijke integratie bewijst door aan te tonen dat hij vijf jaar onafgebroken gewerkt heeft op de dag van de aanvraag maar eveneens zijn economische participatie, wat inhoudt dat 468 werkdagen dienen gepresteerd tijdens de voorbije vijf jaar. Maar daaronder verstaat de wetgever enkel de werkdagen onderworpen aan de Belgische sociale zekerheid, wat Europese ambtenaren uitsluit omdat zij niet bijdragen aan de Belgische sociale zekerheid.

Derde probleem: de gemeenten zijn het niet eens over de interpretatie van de wet.

Bovenop de twee hogervermelde problemen moet ook worden vermeld dat de gemeenten de voorwaarden die de nieuwe wet verbindt aan de verwerving van de nationaliteit niet altijd op dezelfde wijze interpreteren en dat een aantal gemeenten niet goed vertrouwd is met de toepassing van specifieke bepalingen die ingewikkelder zijn dan in de vorige wetgeving en hierdoor de procedure globaal verzwaren. Meerdere aanvragers die een dossier bij hun gemeente hebben ingediend, meldden ons dat bij het gemeentepersoneel een gebrek aan kennis bestaat van de lange procedure voor de nationaliteitsverklaring, de criteria voor de maatschappelijke integratie en de vereiste talenkennis. Dit bracht de nieuwe wet betreffende de nationaliteit en de concrete toepassing hiervan op de agenda van de “vormingsdag voor de 19 gemeenten” georganiseerd door het CEIO (cfr. hieronder).

Initiatieven van het CEIO

De directeur-generaal Personeelszaken van het Europees Parlement heeft de Commissaris voor Europa in september 2016 gecontacteerd met de vraag of hij bij de bevoegde overheden zou aankloppen over de problemen van Europese ambtenaren die de nationaliteit wensen te verwerven en de vragen die zij hebben bij het toegepaste systeem. De Commissaris heeft de problematiek rond de verwerving van de Belgische nationaliteit door Europese ambtenaren aangekaart bij de Eerste Minister. Deze benadrukte dat het Europese ambtenaren vrij staat een inschrijving te vragen in hun gemeente in plaats van bij de Directie Protocol. Wat de specifieke situatie van de Britse ambtenaren betreft, moet gewacht worden op de komende onderhandelingen over de uitstap van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie.

Het CEIO verkreeg ook een advies van het Ministerie van Justitie dat in herinnering brengt dat het doel van de wet op de nationaliteit er precies in bestaat dat een vreemdeling pas aanspraak kan maken op het verwerven van de Belgische nationaliteit van zodra deze een stabiel verblijfsstatuut heeft op het grondgebied. Aangezien de geldigheidsduur van de speciale identiteitskaart van een Europees ambtenaar beperkt is tot de duur van diens functie beantwoordt deze toestand niet aan de vereisten van artikel 7 bis §2 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit inzake verblijf “van onbeperkte duur”. Bovendien benadrukt het Ministerie van Justitie eveneens dat Europese ambtenaren ook altijd de mogelijkheid hebben om in plaats van de speciale identiteitskaart de uitreiking van een “gewone” verblijfsvergunning (E of E+ kaart na 5 jaar verblijf) aan te vragen, die hen het verblijfsrecht toekent als burger van de Unie.

Ten slotte heeft het CEIO een beroep gedaan op de deskundigheid van de vereniging ADDE (Association pour le droit des étrangers) om de verwerving van de Belgische nationaliteit door Europese ambtenaren te behandelen op een “vormingsdag voor gemeenten” waarvan verder sprake. In haar uiteenzetting wees de juriste van ADDE op het bestaan van een rechtspraak die gunstig is voor de erkenning van de speciale identiteitskaart uitgereikt door het Protocol van Buitenlandse Zaken als wettelijk verblijf in de zin van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, maar dat de zaak wel eerst aanhangig moet worden gemaakt bij de rechtbank. Het blijkt echter dat bepaalde gemeenten dossiers “a priori niet ontvankelijk verklaren” en de rechtbanken geen kans laten om eventueel een ander standpunt in te nemen dan het parket. Daarom is het belangrijk voor ogen te houden dat elke overheid die bij het proces voor de toekenning van de Belgische nationaliteit betrokken is, hetzij de ambtenaar van de burgerlijke stand, het parket, de rechtbanken, haar specifieke rol speelt die moet worden gerespecteerd om de indiener alle beroepsmogelijkheden te waarborgen in de context van een wet die vandaag nog aanleiding geeft tot meerdere interpretaties.

Conclusie

Vandaag is het zo dat, behalve bij een huwelijk met een Belg waarbij de procedure andere termijnen hanteert, ambtenaren van de Europese Unie die de Belgische nationaliteit wensen te verwerven 10 jaar in België moeten verblijven NADAT ze hun speciale identiteitskaart ingeleverd hebben voor een E+ kaart. Daarbij moeten ze bovendien hun kennis van één van de drie landstalen aantonen en bewijzen dat ze deelnemen aan de gemeenschap die hen opvangt. Dat laatste bewijs kan worden aangevoerd met ongeacht welk rechtsmiddel (schooltraject van de kinderen, deelname aan het verenigingsleven...). Het CEIO volgt dit dossier ook in 2017 verder op.

4

Vormingsdag voor ambtenaren van de diensten burgerlijke stand en bevolking van de 19 gemeenten

Op 23 november 2016 vond in het Europees Parlement een opleiding plaats voor de ambtenaren van de diensten burgerlijke stand en bevolking van de 19 Brusselse gemeenten en de personeelsdiensten van de Europese instellingen. De ontmoetingen die in 2001, 2004, 2005, 2008 en 2011 zijn georganiseerd (door het Verbindingsbureau Brussel-Europa) kenden immers destijds al een groot succes. Gezien de recente evoluties vond het CEIO het opportuun het initiatief te herhalen met een aangepaste inhoud.

Doel

Zoals voorheen beoogde deze vorming:

- De ambtenaren van de gemeenten in staat te stellen hun kennis van de administratieve problemen waarmee Europese ingezetenen kampen te verbreden en bij te stellen. De opleiding streeft daarmee naar een beter onthaal in de gemeenten en een efficiëntere dienstverlening;
- De gemeentelijke ambtenaren meer zichtbaarheid verlenen, onder meer door ze samen te brengen in het Europees Parlement en het ledenrestaurant;
- De ambtenaren van de gemeenten de mogelijkheid te bieden hun collega's van andere gemeenten te ontmoeten, samen met de personeelsverantwoordelijken van de verschillende Europese instellingen met wie ze vaak in contact staan, maar dan enkel per telefoon.

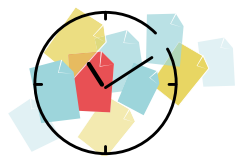
Anders gesteld, met dit initiatief streeft het CEIO niet alleen naar een verbetering van het imago van Brussel en de Brusselse gemeenten bij de Europeanen, maar bewerkt het tegelijk een beter imago van de Europese Unie bij de ambtenaren van de gemeenten.

Vorbereidende vergaderingen

Op 17 februari nodigde het CEIO in zijn kantoren de Brusselse schepenen van bevolking en burgerlijke stand en de schepenen van Europese aangelegenheden uit om hen onder meer het project voor de "vormingsdag voor gemeenten" toe te lichten waarbij het CEIO hun gemeenten graag zou betrekken.

Op 12 september organiseerde het CEIO een voorbereidende vergadering in aanwezigheid van vertegenwoordigers van verschillende Europese instellingen, de Dienst Vreemdelingenzaken, de verantwoordelijken van de dienst vreemdelingen van de gemeente Etterbeek en de Stad Brussel en een vertegenwoordiger van de Directie Protocol bij Buitenlandse Zaken. Tijdens deze vergadering zijn de verschillende onderwerpen en problemen besproken die bij de opleiding aan bod zouden komen. Op die basis kwam men tot het volgende programma.

Programma

8u30 Onthaal van de deelnemers

9u00 Introductie door **Alain HUTCHINSON**,
Commissaris voor Europa en de Internationale
Organisaties:

*"Voorstelling van het Commissariaat voor Europa
en de Internationale Organisaties"*

en

*"De aanwezigheid en de impact van de Europese
Unie in Brussel"*

9u30 **Geert DE BUCK**, Expert van het
Interministerieel Comité voor het Zetelbeleid (ICZ):
*"Bestaansreden van het Protocol betreffende de
Privileges en Immunities (PPI)"*

9u50 **Bregt VYNCKE**, Directie Protocol
(Privileges & Immunities), FOD Buitenlandse
Zaken:
*"De inschrijving van de internationale ambtena-
ren volgens het Protocol betreffende de Privileges
en Immunities. De bijzondere identiteitskaart:
toekomstige wijzigingen"*

10u30 Koffiepauze

10u45 Dienst Vreemdelingenzaken (**Chantal
GODIN** en **Frédéric DUTERME** - Diensten Lang
Verblijf en Yves KEIL - Gezinshereniging):

*"Het verblijf van Europese ambtenaren en hun
familie op basis van het gemeen recht"*

11u30 **Fabio GALATIOTO**, Eenheidshoofd
Relaties met het Personeel, Europees Parlement
en **Alexis GEORGIOULIS**, verantwoordelijke
vreemdelingenbureau Stad Brussel:
*"Ervaring van een gedecentraliseerde gemeen-
telijke antenne in het Europees Parlement"*

11u45 **Caroline APERS**, Juriste, Association
pour le droit des étrangers (ADDE):
*"Verwerven van de Belgische nationaliteit door
Europese ambtenaren: stand van zaken"*

12u15 Vraag & antwoord

12u30 – 14u00 Lunch

Het CEO

Gewestelijk zetelbeleid

Expat Welcome Desk

Studiebezoeken

Deelnemers

Anders dan bij de vorige edities richtte de opleiding zich in de eerste plaats tot de verantwoordelijken en voornaamste medewerkers van de diensten burgerlijke stand, bevolking en vreemdelingen en niet tot het hele personeel dat in deze diensten actief is. Aangezien er een aantal zeer technische uiteenzettingen bij waren, en dan met name met betrekking tot het verblijf van de Europese ambtenaren, is het essentieel dat de opleiding zich richt tot referentiepersonen, en dan meer bepaald tot de diensthoofden, zodat deze de informatie vervolgens kunnen overbrengen naar hun personeel. Alle presentaties en uiteenzettingen werden trouwens gebundeld in een syllabus en ter beschikking gesteld van de deelnemers. Ook de schepenen burgerlijke stand van de 19 gemeenten waren uitgenodigd voor de vormingsdag. Alle Brusselse gemeenten waren overigens vertegenwoordigd door minstens twee personen (dienst bevolking en dienst vreemdelingen). Een twintigtal verantwoordelijken van de personeelsdiensten van de verschillende Europese instellingen en zes vertegenwoordigers van elke politiezone van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest namen deel aan de vormingsvoormiddag.

127
leidinggevendenden
namen deel
aan de
vormingsdag.

Organisatie

De opleiding vond plaats op één dag in plaats van vier dagen voorheen. Het is immers logistiek gesproken zeer zwaar om vier vormingsdagen in te richten, ook omdat de verstrenging van de veiligheidsmaatregelen van het Europees Parlement de toegang tot het gebouw voor alle deelnemers bemoeilijkt. Het CEIO werkte samen met het Informatiebureau en de *Staff Information Desk* van het Europees Parlement om dit evenement tot stand te brengen (zaal, toegangsbadges, vertaling...). De vormingsdag werd afgesloten met een lunch in het ledenrestaurant.

Conclusie

De zesde editie van de “vormingsdag van gemeenten” kende een groot succes. De aangesneden thema’s hebben geleid tot heel wat interactie onder de deelnemers, zowel bij de ambtenaren van de gemeenten als bij de ambtenaren van de Europese personeelsdiensten. Zo konden de problemen besproken worden waarmee de ambtenaren geconfronteerd worden die zich bezighouden met de inschrijving van internationale ambtenaren en kwam men tot voorstellen voor oplossingen.

In de loop van 2017 zal het CEIO de Intergemeentelijke Werkgroep (IWG 19) contacteren om een werkvergadering te organiseren over een aantal technische aspecten in verband met de inschrijving van internationale ambtenaren met het oog op een harmonisering van de procedures die in de 19 Brusselse gemeenten worden toegepast bij de inschrijving van internationale ambtenaren. De opleiding heeft ook uitgewezen dat de gemeenten de dossiers voor de verwerving van de Belgisch nationaliteit door Europese ambtenaren niet op dezelfde wijze aanpakken, aangezien sommige gemeenten weigeren een dossier als volledig te aanvaarden als ze op voorhand menen dat de ingediende stukken door het parket niet aanvaard zullen worden. Begin 2017 zal de Minister-Voorzitter van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden aangeschreven om hem in kennis te stellen over dit dossier. Ten slotte was deze vormingsdag ook een gelegenheid om de verschillende gemeenten opnieuw uit te nodigen om deel te nemen aan het pilootproject voor een gedecentraliseerd gemeentelijk kantoor bij ons bureau in het Europees Parlement aan een ritme van een permanentie per week.

5 Seminars

In functie van de aanvragen die wij binnenkrijgen, organiseert de EWD meerdere seminars rond specifieke thema's bestemd voor welbepaalde doelgroepen. Deze workshops worden geleid door specialisten op wie de EWD een beroep doet om de te behandelen onderwerpen optimaal voor te bereiden. Doorgaans vinden de seminars plaats in de kantoren van het CEIO, maar ze worden ook soms elders gehouden (bijvoorbeeld bij de Europese instellingen).

“Lunchtime session” over “Private Rental Contracts” in het Europees Parlement

11 januari

De *Staff Information Desk* van het Europees Parlement contacteerde de EWD in oktober 2015 om samen een seminarie te organiseren over huurovereenkomsten. De EWD van zijn kant nam contact op met het huurderssyndicaat om op een aantal huur dossiers samen te werken en hen voor te stellen dit seminarie te leiden.

Raphaël EL GHRAIBI, jurist bij het huurderssyndicaat en verantwoordelijke opleidingen aanvaardde de uitnodiging. Samen hebben wij de punten vastgelegd die op het seminarie behandeld zouden worden: wat moet je weten vóór je een huurovereenkomst ondertekent, hoe beëindig je de overeenkomst, de plaatsbeschrijving, hoe reageer je bij problemen met de eigenaar...

Het seminarie vond plaats op 11 januari 2016 in het Europees Parlement in de vorm van een *lunchtime session* (van 12u30 tot 14u00 met vragen-antwoordsessie). De uiteenzetting werd gegeven in het Frans met een Engelstalige PowerPointpresentatie. Er kwamen zeer concrete aspecten ter sprake die hebben geleid tot talloze vragen vanwege de zeventig deelnemers.

“Networking Meetings of Diplomatic Liaison Personnel in Brussels” bij het CEIO

2 februari en 12 oktober

Georganiseerd op initiatief van de Duitse ambassade en Permanente Vertegenwoordiging die de “family officers” van de verschillende ambassades, die als opdracht hebben nieuw ambassadepersoneel en hun gezinnen op te vangen, samenbrengt, in samenwerking met het CEIO. In 2016 vonden in de kantoren van het CEIO twee vergaderingen plaats over verschillende thema's.

“2nd Networking Event”: 2 februari

Tijdens deze tweede editie tekenden tien ambassades present, met Roemenië en Nieuw-Zeeland als nieuwe deelnemers. De vergadering werd door meerdere sprekers in goede banen geleid. Een lid van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars (BIV) presenteerde het statuut van de vastgoedmakelaar in België. Een vastgoedkantoor lichtte toe hoe men in België een woning zoekt en huurt. En ten slotte gaf de *Welcome Office* van de Europese Commissie (interne administratieve onthaaldienst) een uiteenzetting over de vele initiatieven die hij neemt voor de integratie van nieuwe personeelsleden en hun gezin. Als afronding van het evenement konden de deelnemers hun vele vragen kwijt, vaak over huurovereenkomsten (plaatsbeschrijving, huurwaarborg, diplomatieke clause) en over de inschrijving van gedetacheerde nationale deskundigen (GND).

“3rd Networking Event”: 12 oktober

Naar aanleiding van de derde editie kwamen de volgende onderwerpen aan bod: de BTW voor diplomatiek personeel (Alain VAN DELSEN, Adviseur-Directeur bij de FOD Financiën) en de rol van een sociaal secretariaat voor diplomatieke opdrachten (Hugues THIBAUT, Verantwoordelijke van het internationaal departement bij Group S). Informatie over deze technische onderwerpen bleek erg nuttig voor de deelnemers, die de sprekers talloze vragen hebben gesteld. Deze derde editie telde veertig deelnemers.

Seminarie “How to fill in your annual tax return?” bij het CEIO

2 juni

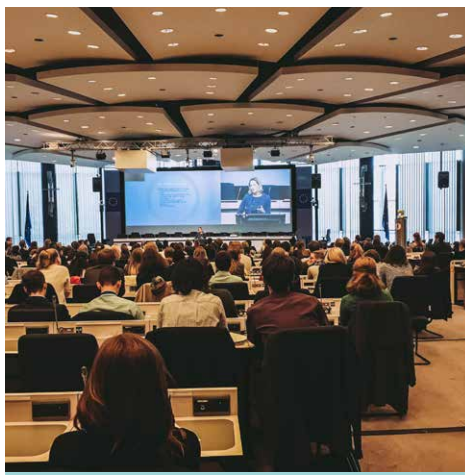
Op 2 juni organiseerde de EWD een seminarie over het thema: “Hoe vul ik mijn Belgische belastingaangifte in?”. Het seminarie stond onder leiding van twee sprekers. De fiscalist Eric LAURENT (ERYV) behandelde meerdere onderwerpen zoals: welke belastingen worden ingehouden op uw loon? Wat is de *fiche 281.10*? Hoe buitenlandse inkomsten aangeven? Hugues THIBAUT (Group S) van zijn kant gaf een beknopte uiteenzetting over het loonbegrip (bruto-netto) en de voordelen in natura. Het evenement kon rekenen op veertig deelnemers.

6 Informatiesessies

Het hele jaar door neemt de Expat Welcome Desk deel aan informatiesessies en evenementen bestemd voor de internationale gemeenschap.

Onthaal van de stagiairs bij de Europese instellingen

Elk jaar komen vrijwel 2000 (officiële) voor het merendeel Europese stagiairs naar Brussel om er te werken in de verschillende Europese instellingen. De EWD verzorgde in de loop van 2016 het onthaal van de stagiairs van het Europees Parlement, van de Raad van de EU, van het Europees Economisch en Sociaal Comité en van het Comité van de Regio's. Elke instelling onthaalt twee reeksen stagiairs per jaar. De presentaties vonden plaats in de maanden februari/maart en september/oktober.

Bij elke sessie stond de presentatie "*Trainee? Welcome to Brussels*" op het programma. Deze is eveneens online beschikbaar:

<https://prezi.com/hsahrdhkh4d2/trainee-welcome-to-brussels/>

Er werden ook "Welcome packs" verdeeld door visit.brussels.

University of Kent 13 januari en 21 september

De juridisch adviseur van de EWD en de Verantwoordelijke "Europa" van visit.brussels hebben twee presentaties voor de studenten van de *University of Kent* gegeven. De presentatie "*Student? Welcome to Brussels*" staat online en bestaat uit twee delen: een luik cultuur/praktisch leven en een administratief gedeelte.

<https://prezi.com/tr2cclag6601/student-welcome-to-brussels/>

“Info Day” van de Europese Commissie

16 maart

De *Info Day* is een informatiemiddag georganiseerd door het onthaalbureau van de Europese Commissie in het Berlaymontgebouw en richt zich tot haar nieuwe ambtenaren met verschillende stands: interne diensten van de Commissie (PMO, Europese scholen...), interne culturele verenigingen en sportclubs, tal van Brusselse gemeenten en organisaties. Op vraag van de Europese Commissie verzorgt het CEIO de uitnodigingen aan het adres van de 19 Brusselse gemeenten voor dit evenement

“Coffee morning” voor de echtgenoten van Europese ambtenaren

7 april, 9 juni, 15 november

Het Europees Parlement en de Europese Commissie organiseren één tot twee keer per jaar specifieke informatiesessies voor de echtgenoten en partners van nieuwe ambtenaren en personeelsleden. Steeds weerkerende onderwerpen bij deze sessies zijn de inschrijving in de gemeente, de speciale identiteitskaart en het zoeken naar een betrekking. De EWD geeft specifiek voor deze doelgroep een presentatie die ook online beschikbaar is.

<https://prezi.com/oe3zlh3zvhw/spouses-welcome-to-brussels/>

Informatiesessie voor de Permanente Vertegenwoordiging van Ierland bij de EU

27 oktober

Op vraag van de personeelsdienst van de Permanente Vertegenwoordiging van Ierland bij de EU verzorgde de EWD een presentatie “*Welcome to Brussels*”, waarin praktische elementen aan bod kwamen specifiek voor diplomaten, voor wie andere regels gelden dan voor Europese ambtenaren, onder meer inzake verblijf. Na deze eerste editie is beslist om de informatiesessie ieder jaar in te richten bij de aankomst van de nieuwe diplomaten.

7

□ Perspectieven voor 2017

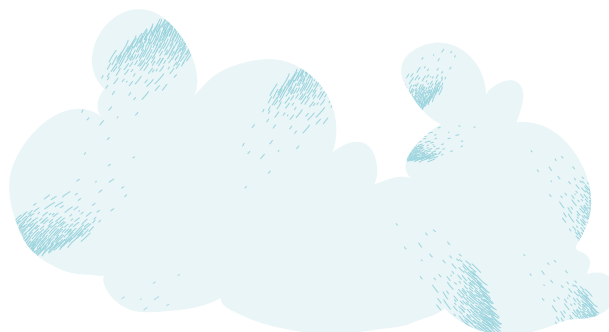
In de loop van 2017 zullen meerdere vergaderingen en projecten worden georganiseerd:

Seminarie “**Info session: job coaching**”
in de eerste plaats bestemd voor de
echtgenoten van diplomaten.

Vergadering met de **Intergemeentelijke
Werkgroep (IWG 19)** over problemen die
verband houden met het administratief
beheer van de inschrijving van
Europese ambtenaren en buitenlandse
onderzoekers/professoren die zijn
uitgenodigd door een Brusselse
universiteit.

Seminarie over het thema
sociale zekerheid in
samenwerking met het RIZIV.

Het CEO

Gewestelijk zetelbeleid

Expat Welcome Desk

Studiebezoeken

Ontwikkeling van een gemeenschappelijke strategie voor de **verdeling van "Welcome packs"** voor de internationale gemeenschap, gecoördineerd door visit.brussels.

Vastleggen van **contactpunten** bij de **internationale organisaties** met het oog op een betere zichtbaarheid van de EWD.

Ontwerp voor een **nieuwe brochure voor de EWD**, van het type **"step by step"**, met praktische en administratieve informatie voor wie zich in Brussel komt vestigen.

Planning en aanvang van de **inrichtingswerken** voor **onze antenne in het Europees Parlement** na de verhuizing van visit.brussels naar Station Europa (voormalig Luxemburgstation).

Studiebezoeken

Als Brussel zich wil profileren als gewest met een internationale roeping is het essentieel dat een formeel en samenhangend zetelbeleid wordt uitgetekend. In het vooruitzicht van een denkoefening over de evolutie, de uitdagingen en de verantwoordelijkheden die met een dergelijk beleid gepaard gaan, heeft het Commissariaat voor Europa en de Internationale Organisaties (CEIO) het idee geopperd om twee studiereizen in te richten naar steden die hiermee ervaring hebben: naar Genève, dat een lange traditie heeft als onthaalstad voor internationale organisaties, en Londen om de vernieuwende oplossingen te leren kennen die er worden uitgetest om de leefbaarheid van de openbare ruimte te combineren met de essentiële veiligheidseisen.

1

Studiebezoek aan Genève

van 4 t/m 6 juli 2016

Dit studiebezoek kwam tot stand dankzij de bemiddeling van de Belgische Permanente Vertegenwoordiging bij de Verenigde Naties (VN) en werd georganiseerd samen met het Interministerieel Comité voor het Zetelbeleid (ICZ).

1.1 Het internationale Genève in cijfers¹

Net zoals Brussel heeft Genève een lange traditie als gaststad voor internationale organisaties (IO). Maar in Genève zijn de internationale organisaties gevestigd in een “internationaal kwartier” zodat zij veel minder impact hebben op de stad.

¹ Cijfers 2016.

33 intergouvernementele organisaties

internationale instellingen en secretariaten

250 niet gouvernementele organisaties (NGO's)

met een raadgevend statuut bij de Verenigde Naties

2524 internationale vergaderingen

en 20 165 zittingen aan dewelke 203 391 afgevaardigden en experts deelnemen

255 afvaardigingen, missies en permanente vertegenwoordigingen

of 4085 werknemers

24 554 internationale ambtenaren

waarvan 50% gevestigd is in het kanton Genève en 40% in Frankrijk

Het CEO

Gewestelijk zetelbeleid

Expat Welcome Desk

Studiebezoeken

1.2 Het Platform “Genève Internationale”

Dit omvat een reeks diensten en federale en kantonale agentschappen belast met het Zwitsers zetelbeleid, en dan meer bepaald met enerzijds het onthaal, de begeleiding en de veiligheid van de internationale organisaties en anderzijds het imago van Genève en van Zwitserland. Met elk van deze diensten werd voor de delegatie een ontmoeting georganiseerd.

Club Suisse de la Presse (CSP)

Een “media hub” die ernaar streeft de uitstraling van Genève evenals het imago van internationale instellingen te bevorderen; persconferenties organiseert voor missies, NGO's en het Ministerie van Buitenlandse Zaken wanneer dat zich tot de internationale gemeenschap richt.

Centre d'Accueil – Genève Internationale (CAGI)

Werd opgericht in 1996 door de Zwitserse Confederatie en het Kanton Genève en krijgt bijkomende steun van diverse andere openbare instellingen en private organismen; legt zich exclusief toe op het onthaal van de diplomatieke gemeenschap (inclusief internationale ambtenaren) en hun familie en sinds kort ook het personeel van de grote internationale organisaties (met uitzondering van hun huisvesting). Het CAGI heeft als opdracht de internationale ambtenaren die in Genève werken en wonen te oriënteren, te informeren en bij te dragen tot hun integratie. Dit team van 13 personen aangevuld met 26 vrijwilligers vormt een persoonlijk onthaalnetwerk voor nieuwkomers via de organisatie van uitstappen, evenementen, een taalbeurs, een dienst huisvesting en een huisvestingsbeurs, ondersteuning voor NGO's en een onthaaldienst voor afgevaardigden aan internationale conferenties. Met een jaarlijks budget van 1 800 000 Zwitserse frank en een veelvoud aan personeel kan het CAGI beschouwd worden als de Zwitserse tegenhanger van de Expat Welcome Desk van het CEIO, maar dan een stuk groter.

Fondation des immeubles pour les Organisations Internationales (FIPOI)

Wordt gefinancierd door de Zwitserse Confederatie en het Kanton Genève; behandelt de dossiers die door de PV worden aangebracht; staat in voor advies aan IO's betreffende het beheer van hun (immobiliën) projecten, voor het beheer van de projecten en voor de ontvangst van internationale conferenties; besteedt + 5 miljard Zwitserse frank per jaar aan onder meer goedkope leningen aan de IO's, die echter zelf steeds bouwheer blijven, het FIPOI geeft enkel ondersteuning.

Représentation permanente de Suisse – Section de la sécurité et des affaires générales

De permanente vertegenwoordiging van Zwitserland bij de VN is verantwoordelijk voor de uitvoering van het Zwitserse zetelbeleid zoals bepaald door het Ministerie van Buitenlandse Zaken te Bern.

Service du Protocole (ville de Genève)

Streeft ernaar de relaties tussen de internationale organisaties en de stad Genève te faciliteren en staat, in nauwe coördinatie met de internationale organisaties, in voor de communicatie naar de lokale bevolking; overlegt hiervoor met het federaal niveau en met de kantonale overheid.

Bureau de l'Amiable Compositeur

Treedt op als bemiddelaar in arbeidsgeschillen tussen internationale organisaties/diplomatieke missies en hun personeel waarvoor gewone arbeidsrechtbanken niet bevoegd zijn; het Bureau is geheel onafhankelijk van elke overheid en streeft naar oplossingen in der minne.

Fondation pour Genève – Fondation Pictet

Private stichting die uitsluitend door de private sector wordt gefinancierd; treedt enerzijds op als think tank naar de publieke sector toe, vanuit de vaststelling dat de overheid niet altijd genoeg aandacht had voor de internationale aanwezigheid in Genève; is zeer actief binnen het CAGI en is de eerste private sponsor van het CAGI.

Gardes de Sécurité Diplomatique (GSD)

Is ingebed in de kantonale en de gemeentelijke politiediensten; voor de nationale veiligheidsstrategie en de beoordeling van de (terroristische) dreiging staat de confederale overheid in. Deze houdt zich bezig met:

de coördinatie van de internationale veiligheid, en meer bepaald:

- de planning en de coördinatie van de officiële bezoeken;
- de coördinatie van de veiligheidsmaatregelen bij de federale en kantonale veiligheids- en politiediensten;
- de exploitatie van een uniek diplomatiek loket, en dit de klok rond;
- de exploitatie van een uniek loket voor alle aanvragen van manifestaties;
- de operationele invulling van de veiligheidsmaatregelen op grond van de beoordeling van het dreigingsniveau door de confederale staat.

de operationele aspecten van de internationale veiligheid, met name:

- de veiligheid van de luchthaven;
- de bescherming van individuele personen;
- diplomatieke en VIP-escortes en konvooien.

1.3 Algemene aanbevelingen

In Genève loopt de permanente informatie-uitwisseling en coördinatie tussen de verschillende bestuursniveaus als een rode draad door het zetelbeleid. Dankzij de langere internationale aanwezigheid en de vrij grote consensus binnen de politieke wereld over het belang ervan, slaagde Zwitserland erin zich te voorzien van een hele reeks aangepaste instrumenten inzake het onthaal van de internationale organisaties. Deze worden meestal gezamenlijk opgericht en co-gefinancierd door de federale, kantonale en lokale overheid. Permanente coördinatie tussen de bestuursniveaus wordt vergemakkelijkt door de aanwezigheid van elkaars vertegenwoordigers in de leidinggevende organen van deze instellingen. Overleg en samenwerking tussen de Belgische bestuursniveaus verlopen meestal stroever en alleszins informeler. Het CEIO pleit dan ook dat de mogelijkheid van een permanent coördinatie- en overlegplatform van de federale (ICZ) en gewestelijke diensten (CEIO) belast met het zetelbeleid zou onderzocht worden. Ook de relatie met de Stad Brussel en een aantal gemeenten zou bij deze denkoefening moeten betrokken worden.

Daarnaast moeten meer structurele contacten uitgebouwd worden met alle gewestelijke actoren: de Directie Externe Betrekkingen, de Brusselse delegatie bij de EU, het Brussels Planningsbureau – perspective.brussels, inzake de strategie met betrekking tot de internationale organisaties die zijn gevestigd in het BHG, en dat in een perspectief van continuïteit en lange termijn denken.

Net als Brussel kent ook Genève problemen met de aanvaarding door de publieke opinie van de internationale aanwezigheid en van de spanningen die worden gevraagd om ze te ondersteunen. Initiatieven die de internationale gemeenschap en de lokale bevolking nauwer met elkaar in contact moeten brengen zouden daarom beter moeten ondersteund worden.

2. Studiebezoek aan Londen

21 september 2016

Na de tragische gebeurtenissen van 2016 drong een studie rond de veiligheid van de Europese Wijk zich op. De studie kwam er op initiatief van het CEIO en werd opgestart door perspective.brussels (het Brussels Planningsbureau – voorheen ATO) in naam van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze studie moet leiden tot een harmonisering van de leefbaarheid van de openbare ruimte en van de eisen gesteld door de veiligheid. Het Gewest moet immers kunnen beschikken over een eigen schaal om het gevaarniveau, de tekortkomingen en de risicoscenario's in te schatten en tegelijk veiligheidsmaatregelen een plaats kunnen geven in het stedelijk weefsel (onder meer door de aanleg van de openbare ruimte, verlichting, stadsmeubilair, mobiliteitsoplossingen, e.d.).

Als uitgangspunt voor de denkoefening die aan de basis ligt van een dergelijke studie heeft het CEIO voorgesteld een studiebezoek te organiseren naar Londen, een stad die al vroeger met deze problematiek te maken kreeg. Hiertoe vonden meerdere voorbereidende vergaderingen plaats met het CEIO en verschillende actoren en deskundigen, onder meer specialisten van de Britse Ambassade in België. Op grond van die contacten vond het Brussels Gewest het aangewezen de kennis van de ervaring die in Londen is verworven, uit te diepen met het oog op talrijke vernieuwende oplossingen die er werden uitgetest.

2.1 De delegatie en de bezoeken

De Brusselse delegatie bestond uit vertegenwoordigers van het kabinet van de Minister-Voorzitter van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, van het Brussels Planningsbureau (perspective.brussels), van Brussel Stedelijke Ontwikkeling, van het kantoor van de Brusselse Bouwmeester, van Brussel Preventie & Veiligheid en van het CEO.

De delegatie ontmoette onder begeleiding van de heer Justin Bedford van de Britse Ambassade te Brussel tijdens het studiebezoek:

Het *Centre for the Protection of National Infrastructure (CPNI)*.

Dit is een openbare instelling die haar deskundigheid inzake veiligheids- en beveiligingsadvies ter beschikking stelt van openbare en privé-organisaties om de kwetsbaarheid van de infrastructuur te verminderen. De voorgestelde maatregelen en protocollen zijn erop gericht dreigingen en gevolgen van een eventuele aanval te voorkomen, te detecteren en/of tot een minimum te herleiden, en dat zowel fysiek (plaatsen en personen) als digitaal (informatiebeveiliging). Eén van de afdelingen van het Centrum legt zich tevens toe op transversale vraagstukken die aan deze drie veiligheidsdisciplines zijn verbonden. De presentatie spitste zich toe op het thema "*Blast & hostile vehicle mitigation*" (beperking van de impact van explosies en ramvoertuigen). Ze verwijst ook naar bepaalde standaarden in de stedelijke beveiligingspraktijk, zoals de inefficiëntie van bomen en betonblokken tegen aanvallen met een voertuig, of de maximale opening ("*air gap*") tussen veiligheidspalen om deze efficiënt te maken zonder de voetgangersstromen te hinderen (1,2 m). Materialen als elastisch staal ("*sprung steel*") en metaal met een honingraatstructuur worden aangehaald voor de aanmaak van stadsmeubilair dat gemakkelijk in het landschap kan worden verwerkt.

De delegatie ontmoette vervolgens het personeel van de *London Legacy Development Corporation (LLDC)* die belast is met de veiligheid van het *Queen Elizabeth Olympic Park*. LLDC is een overheid die ressorteert onder de Regering en belast is met de aanleg van het park en zijn omgeving. Ze treedt daarmee in de plaats van de gemeente voor de vergunningsaanvragen ingediend op haar grondgebied, ze bepaalt het stedelijk ontwikkelingsbeleid en staat in voor de opvolging van projecten. De volgende vraagstukken kwamen hierbij aan bod: de betrokkenheid van het CPNI en de nationale veiligheidsraad ("*National Council of Security*") voor de inrichting van de ruimte; het personeelsbeleid in functiegroepen en de coördinatie hiervan met organisatoren van evenementen; de voorbereiding van gecoördineerde antwoorden in samenwerking met de "*Transport Advisory Group*"; het reglement en de voorschriften voor het park die gezamenlijk zijn uitgewerkt door de vier aangrenzende gemeentebesturen.

Vervolgens had een ontmoeting plaats met een vertegenwoordiger van de *Joint International Counter-Terrorism Unit* bij het *Home Office*. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken van het Verenigd Koninkrijk, dat bevoegd is voor de openbare veiligheid, en dus ook voor antiterrorisme, beschikt over een eigen eenheid die op regelmatige basis informatie uitwisselt met gelijkaardige diensten in andere Europese landen. De vergaderingen vinden doorgaans plaats in Brussel waar deskundigen ter zake de beschikbare strategieën en informatie bespreken.

De delegatieleden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ontmoetten vervolgens de *Politie van de City of London*. De ontmoeting betrof de vermindering van het terrorismerisico door middel van een holistische benadering van de veiligheid. De nadruk lag daarbij op een “context-strategie” die enerzijds berust op bescherming en anderzijds op voorbereiding. Er werd gewezen op het grote belang van het preventiewerk omdat dit zich situeert in de pre-criminele ruimte maar tegelijk zeer controversieel is. Als de preventie onhandig wordt aangepakt, zoals dat het geval was bij een aantal projecten voor onvoldoende betrouwbare organisaties, dan dreigt de hele benadering, en daarmee ook de overheid die op de projecten toeziet haar geloofwaardigheid te verliezen. Ook de instrumenten die worden gebruikt op grootstedelijk niveau, de pilootprojecten en de misdaadbeperkingsprincipes kwamen aan bod.

Dit studiebezoek verstrekke een duidelijk overzicht van de stappen die in Londen zijn gezet om de veiligheidsmaatregelen in te passen in de openbare ruimte. Bovendien kunnen de contacten die tijdens het bezoek zijn gelegd de Brusselse denkoefening verder voeden; ze worden bilateraal voortgezet. Zo is ondertussen een aantal vertegenwoordigers van het Gewest uitgenodigd om deel te nemen aan de tests die het CPNI heeft uitgevoerd in oktober.

2.2 Conclusies

De eerste vaststellingen in Londen luiden alvast als volgt:

- De lange ervaring van de besturen met het onderzoek naar en de preventie van terroristische aanslagen;
- De oprichting van een structuur die veiligheidsmaatregelen onderzoekt, test en bevordert op grond van nauwkeurige standaarden;
- Het streven naar coherentie en kwaliteit bij de integratie van veiligheidsvoorzieningen in het stedelijk landschap;
- Het rekening houden met veiligheidsuitdagingen van in de ontwerpfase;
- De ervaring met pilootprojecten;
- De deskundigheid bij het coördineren van stakeholders.

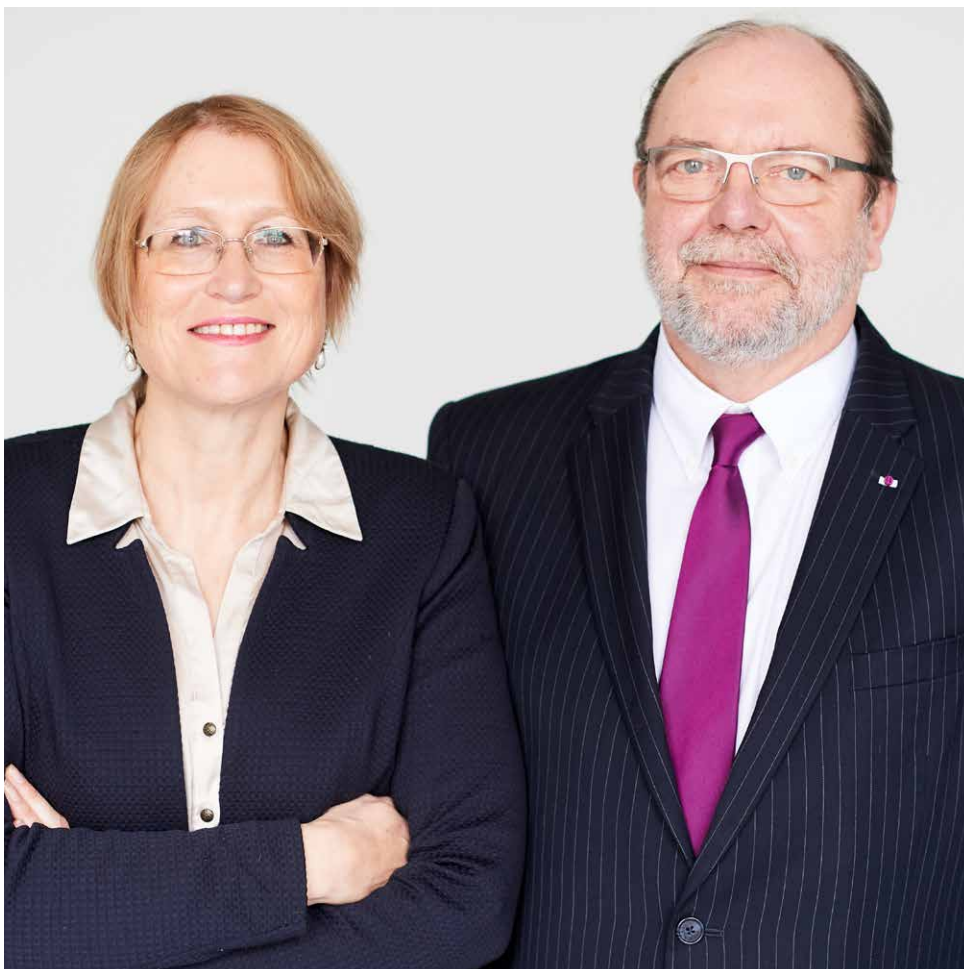

De conclusies/aanbevelingen van de Brusselse delegatie luiden als volgt:

- Breed genomen, nadenken over de veiligheid op een globale manier om een overaanbod aan onnodige en/of inefficiënte maatregelen (veiligheidspalen/camera's) te voorkomen;
- Het is belangrijk dat de toegankelijkheid (auto's) van de verschillende strategische gebouwen wordt onderzocht en dat het aantal toegangen voor voertuigen beperkt wordt (nadenken over de aanwezigheid van voertuigen in de hele wijk);
- De mogelijkheid om een reeks voorzieningen te verwerken in het stadsmeubilair. Het is interessant om op dit vlak prioriteiten vast te leggen bij de heraanleg van bepaalde stadszones;
- Het belang van de aanwezigheid van agenten op het terrein, van de onvoorspelbaarheid van de beveiligingsmaatregelen en van een goed onderhoud van de openbare ruimten;
- Het belang van een "veiligheidsaudit" voor de gebouwen en van een lijst met aanbevelingen bij de uitreiking van een stedenbouwkundige vergunning;
- Het optreden van een "preventieadviseur" van in de ontwerpfase van een risicodragend project, die hetzij een advies uitbrengt in de loop van de procedure, hetzij een volwaardige rol speelt in de toekenning van de stedenbouwkundige vergunning (net zoals voor het advies van de Brandweer zoals wij dat reeds kennen);
- Een denkoefening rond een trapsgewijze benadering van het veiligheidsniveau en het veiligheidstype en -niveau van de toegepaste voorzieningen naarmate men "kwetsbare" sites nadert.

Conclusie

Er beweegt heel wat in de wereld; er beweegt ook heel wat in Europa. Het zou naïef zijn om er zomaar vanuit te gaan dat dit alles wel zal overwaaien en geen impact kan hebben op onze hoofdstad.

Nu de EU op een kruispunt staat in haar bestaan en heel wat zaken in vraag worden gesteld, mag het Brussels Gewest de aanwezigheid van de Europese en internationale instellingen niet vanzelfsprekend vinden.

De Brexit dwingt de EU om zichzelf en haar manier van functioneren in vraag te stellen.

Het is niet uitgesloten dat daarbij ook wordt nagedacht over de fysieke aanwezigheid van de Europese instellingen in onze hoofdstad. Het is dan ook van belang dat onze beleidsmakers zich bewust zijn van deze nieuwe politieke context en zoniet hun beleid erop afstemmen, er in ieder geval mee rekening houden.

Brussel heeft menige troef in handen in dit debat; er werd de voorbije jaren heel wat geïnvesteerd en gerealiseerd om de internationale uitstraling van ons gewest te versterken.

Ook de Europese instellingen hebben zich hierbij geëngageerd: het tijdperk van hun manifest gebrek aan interesse voor de urbanistische toekomst van de stad ligt ver achter ons. Ten bewijze verwijzen wij hierbij graag naar het antwoord van Vice-Voorzitter van de Europese Commissie Kristalina Georgieva op een schriftelijke vraag van een Belgisch Lid van het Europees Parlement dd 15 september 2016:

“Zowel vóór als na de terroristische aanslagen van 22 maart 2016 hebben de Europese Commissie, de Belgische federale autoriteiten en de Brusselse regionale autoriteiten nauw samengewerkt om een positief beeld van de hoofdstad van Europa te creëren. De Europese Commissie en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hebben een strategische visie ontwikkeld voor de hoofdstad van Europa, waarbij de Europese Wijk een meer geïntegreerde en dynamische rol vervult in het leven van de stad. In 2008 heeft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het Stadsproject Wet opgestart om de kwaliteit en het imago van de wijk te verbeteren. Met het project wordt ernaar gestreefd de huidige Europese Wijk om te vormen tot een milieuvriendelijke buurt met zowel kantoorgebouwen, woningen als winkelpanden en met meer publieke ruimte.

De inspanningen van de Europese Commissie voor de stad Brussel blijken ook uit de internationale architectuurwedstrijd die in 2017 zal worden uitgeschreven voor de herwaardering van het perceel “Wet 130”. In het kader van dit project moet kantoorruimte worden geïntegreerd met andere gebruiken, waaronder publieke ruimte, woonruimte, kleinhandel en horecabedrijven. Aldus zal het project Wet 130 ertoe bijdragen om van de Europese Wijk een nieuwe architecturale blikvanger te maken, waarbij de buurt een attractiever en dynamischer deel van Brussel wordt. Zowel de mensen die leven en werken in de hoofdstad als toeristen en andere bezoekers zullen gebaat zijn bij deze herwaardering.”

Het Commissariaat voor Europa en de Internationale Organisaties zal zich blijven inzetten om de unieke samenwerking die de voorbije jaren tot stand kwam –in hoofdzaak met de Europese instellingen– verder te zetten. Daarnaast hopen wij van ganser harte dat de Europese Unie versterkt uit de huidige crisis zal komen. Want een sterker Europa betekent zonder meer ook een bloeiend Brussels Hoofdstedelijk Gewest in een sterker België.

Karin IMPENS

Adjunct van de Commissaris

Alain HUTCHINSON

Commissaris

Op initiatief van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:

Dit verslag is een uitgave van:

Oudergemlaan 63, 1040 Brussel

T.: +32 (0)2 430 66 00

info@commissioner.brussels - www.commissioner.brussels

Verantwoordelijke uitgever: Alain HUTCHINSON, Oudergemlaan 63, 1040 Brussel

Foto's: © European Union (pp. 28-29), © Fabrice Debatty Images (pp. 1-13, pp. 24-26, p.28, pp. 30-43, p. 74), © Marcel Vanhulst (p. 19), © Philippe Samyn and Partners architects & engineers - lead and design partner, Studio Valle Progettazioni architects, Buro Happold engineers (pp. 28-29).

Design by doyouwantmoustache.com

www.commissioner.brussels